Rakennusjärjestys

Kunnanhallitus laittanut vireille 25.11.2024 § 227
Rakennusjärjestyksen luonnos nähtävillä 27.11.2024-17.1.2025
Kunnanhallitus, rakennusjärjestyksen ehdotus 17.2.2025 § 38
Rakennusjärjestyksen ehdotus nähtävillä 19.2.-21.3.2025
Kunnanhallitus 28.4.2025 § 116
Kunnanvaltuusto 5.5.2025 § 21

18.6.2025

Tyrnävä

Y-tunnus 0190140-9

Tyrnävän kunta
Kunnankuja 4
91800 Tyrnävä

p. 08 558 71300
kunta@tyrnava.fi
tyrnava.fi

Sisällysluettelo

Yleistä 9

1 § Rakennusjärjestyksen tehtävä ja tavoite 9

2 § Rakennustapaohjeet 9

3 § Rakennushankkeen ja toimenpiteen ennakkolausunnot 10

4 § Määritelmiä soveltamisesta 10

2. Rakennuskohteen rakentaminen 10

5 § Rakennuskohteen sopeutuminen ympäristöön ja ympäröivään rakennuskantaan rakennuspaikoilla ja yleisillä alueilla 10

5.1 Yleiset määräykset 10

5.2 Tekniset laitteet julkisivussa 10

5.3 Korjausrakentaminen 10

6 § Rakennuskohteen sijoittelu rakennuspaikalle 11

6.1 Yleiset määräykset 11

6.2 Erityismääräys asemakaava-alueilla 11

7 § Rakennuskohteen korkeusasema 11

7.1 Yleiset määräykset 11

7.2 Erityismääräykset asemakaava-alueilla 11

8 § Tontin rajan ylittäminen katu- tai muulle yleiselle alueelle 12

8.1 Rakennuksen vähäiset ylitykset yleisille alueille 12

8.2 Rakennukseen kiinnitettävän vähäisen laitteen, suojan ja katoksen vähäiset ylitykset yleisille alueille 12

9 § Tontin sisäisen rakennusalueen rajan ylittäminen 12

10 § Maanalainen rakentaminen 12

11 § Rakennuspaikan ja rakennuskohteen osoitemerkintä 13

11.1 Yleiset määräykset 13

11.2 Erityismääräykset asemakaava-alueilla 13

12 § Rakennuspaikan ja rakennuskohteen valaistus ... 13
13 § Mainos- ja tekniset laitteet ... 13
13.1 Yleiset määräykset ... 13
13.2 Valaistut laitteet ... 13
13.3 Siirrettävät laitteet ... 14
14 § Suunnittelutarvealueen määrittäminen ... 14
15 § Rakennuspaikalle asetettavat vaatimukset ... 14
15.1 Yleiset määräykset ... 14
15.2 Selvitysvaatimukset ... 14
15.3 Asuinrakennuspaikkaa koskevat määräykset ... 14
16 § Rakennusoikeus, rakennuskohteiden koko ja käyttötarkoitus ... 15
16.1 Pysyvään asumiseen tarkoitettu asuinrakennuspaikka ... 15
16.2 Pienteollisuus asuinrakennuspaikalla ... 15
16.3 Loma-asumisen rakennuspaikka ranta-alueella ... 15
16.4 Loma-asumisen rakennuspaikka ei ranta-alueella ... 16
16.5 Muut rakennuspaikat ranta-alueen ulkopuolella ... 16
16.6 Kellari- ja ullakkotilojen rakentaminen ... 16
17 § Rakentamisen määrä, maatilarakentaminen ... 16
17.1 Rakentamisen määrä ... 16
17.2 Asuinrakentaminen ... 16
17.3 Majoitus- ja matkailurakennukset ... 16
18 § Eläinsuojat muualla kuin maatilalla ... 17
18.1 Rakentamisen määrä ... 17
18.2 Etäisyysvaatimukset ... 17
18.3 Muu eläimenpito ... 17

4. Rakentaminen ranta-alueilla 18

19 § Rakennuskohteen sopeutuminen ranta-alueille 18

20 § Lupaa edellyttävän rakennuskohteen korkeusasema ranta-alueilla ja muilla alavilla alueilla....18

20.1 Yleiset määräykset....18

20.2 Määräykset alimmista rakentamiskorkeuksista 18

22 § Saunalauttaa koskevia määräyksiä 19

24 § Luvanvaraisuudesta vapautetut rakentamistoimenpiteet ja niitä koskevat määräykset 20

24.1 Yleismääräys 20

24.2 Aidat ja niiden tukimuurit 20

24.3 Tukimuurit....20

24.4 Ilmalämpöpumput....20

24.5 Jätevesijärjestelmät 21

24.6 Julkisivuun kiinnitettävät laitteet....21

24.7 Laiturit....21

24.8 Kasvihuoneet ja kasvutunnelit....21

24.9 Lantalat, lietesäiliöt ja laakasiilot....21

24.10 Siilot ja varastointisäiliöt 21

24.11 Liikuteltavat laiteet....21

24.12 Aurinkosähköjärjestelmät 21

24.13 Rakennukseen liittyvät katokset....22

24.14 Muuntamot ja muut sähköverkkoa palvelet rakennelmat 22

25 § Luvanvaraisuudesta vapautettavat perusparannus-, korjaus- ja muutostyöt ja niitä koskevat määräykset 23

25.1 Yleismääräys....23

25.2 Asuinrakennusten terassien ja parvekkeiden lasittaminen 23

25.3 Savupiiput ja tulisijat....23

25.4 Julkisivun ja katon värisävyn ja (materiaalin) muutokset ... 23

26 § Arvokkaat ja suojellut ympäristöt ja kohteet ... 24

26.1 Arvokkaan kulttuuriympäristöalueen ja kohteen määritelmä ... 24

26.2 Eritysalueen yleiset määräykset ... 24

26.3 Suojellun rakennuksen määritelmiä ... 25

26.4 Selvitysvaatimukset ... 25

27 § Rakentaminen pohjavesialueilla ... 26

27.1 Pohjaveden suojelu ja pilaantumisen estäminen ... 26

27.2 Selvitysvaatimukset ... 26

27.3 Maalämpökaivojen sijoittaminen pohjavesialueilla ... 26

28 § Pilaantunut maaperä ... 27

28.1 Selvitysvaatimukset ... 27

28.2 Ilmoitusvaatimus ... 27

28.3 Määräys ... 27

29 § Haitalliset yhdisteet ... 27

29.1 Ilmoitusvaatimus ... 27

29.2 Selvitysvaatimukset ... 27

29.3 Määräys ... 27

29.4 Happamat sulfaattimaat ... 27

30 § Puisten perustusrakenteiden huomioon ottaminen ... 28

30.1 Yleiset määräykset ... 28

30.2 Selvitysvaatimukset ... 28

31 § Melun ja tärinän huomioiminen ... 28

31.1 Yleiset määräykset ... 28

31.2 Selvitysvaatimukset ... 28

32 § Voimalinja- ja kaasuputkialueet ... 28

33 § Luonnon monimuotoisuuden huomioiminen kaikilla rakennuspaikoilla 29
33.1 Yleiset määräykset 29
33.2 Pihan rakentaminen 29
33.3 Selvitysvaatimus 29
34 § Erityismääräykset asemakaava-alueilla 29
34.1 Yleiset määräykset 29
34.2 Pihan rakentaminen 30
35 § Erityismääräykset asemakaava-alueiden ulkopuolisilla alueilla 30
36 § Erityismääräykset ranta-alueilla 30
36.1 Yleiset määräykset 30
36.2 Pihan rakentaminen 30
37 § Arvokkaat luontoalueet 30
38 § Lintuturvallinen rakentaminen 30
8. Piha-alueen rakentaminen 31
39 § Piha-alueen suunnittelu ja rakentaminen 31
39.1 Yleiset määräykset 31
39.2 Korjausrakentamista koskeva erityismääräys 31
40 § Piha-alueen korkeusasema 31
41 § Pengerrykset ja tukimuuri 31
42 § Ajoneuvoliittymä ja liikennejärjestelyt, pelastustie 31
42.1 Ajoneuvoliittymä 31
42.2 Liikennejärjestelyjen turvallisuus 32
42.3 Pelastustie 32
43 § Auto- ja polkupyöräpaikat 32
43.1 Moottoriajoneuvot ja sähköiset liikkumisvälineet 32
43.2 Polkupyöräpaikat 32
43.3 Polkupyöräpaikat, korjaus- ja muutostyöt 33

44 § Vesihuolto ... 33
45 § Jätehuolto ja varastointitilat ... 33
45.1 Jätehuolto ... 33
45.2 Varastointitilat ... 34
46 § Tontin lumet ... 34
47 § Hulevedet ja perustusten kuivatusvedet ... 34
9 Rakennuksen tai sen osan purkaminen ... 35
48 § Rakennuksen tai sen osan purkaminen ... 35
48.1 Yleismääräys ... 35
48.2 Selvitysvaatimukset ... 35
48.3 Purkamistyön toteuttaminen ... 35
48.4 Tontin siistiminen purkamisen jälkeen ... 35
10. Yleiset alueet, julkinen tila ... 36
49 § Puistot ja muut virkistysalueet, rannat ja laiturit ... 36
49.1 Puistot ja muut virkistysalueet ... 36
49.2 Julkisen tilan rannat ja laiturit ... 36
50 § Julkisen tilan rakennuskohteet ... 36
50.1 Puistot ja muut virkistysalueet ... 36
50.2 Alueelliset jätteiden keräyspisteet ... 36
51 § Työmaan perustaminen, käyttö ja siistiminen ... 36
51.1 Työmaan perustaminen ja aitaaminen ... 36
51.2 Säilytettävä puusto ... 36
51.3 Työmaan siisteys ... 36
51.4 Työmaasta aiheutuvien haittojen vähentäminen ja torjuminen ... 37
51.5 Työmaan jätehuolto ... 37
51.6 Työmaan siistiminen töiden päätyttyä ... 37

52 § Melua aiheuttava työnteko 37
53 § Rakennuskohteen ja sen ympäristön hoitaminen 37
54 § Työajoneuvojen ja laitteiden säilyttäminen rakennuspaikalla 37
55 § Rakentamattomat tontit ja muut alueet 37

13. Yleiset ohjeet 38

56 § Kasvillisuus 38
56.1 Vieraslajit 38
56.2 Uhanalaiset lajit 38
56.3 Tonttikasvillisuus 38

57 § Puusto 39
58 § Rakennusjärjestyksen voimaantulo 39

Liitteet:
Liite 1 Suunnittelutarvealue 41
Liite 2 High Grade -alue Tyrnävällä 4

Yleistä

> Rakentamislaki 17.4 §
> Rakennusjärjestyksessä olevaa määräystä ei saa soveltaa, jos yleis- tai asemakaavassa taikka Suomen rakentamismääräyskokoelmassa julkaistussa määräyksessä määrätään asiasta toisin.

High Grade -alueen alueelliset erityispiirteet
Tyrnävä sijaitsee korkealaatuisen siemenperunan tuotantoalueella eli High Grade -alueella. Alue on vapaa perunalle vaarallisista taudeista ja tuholaisista. Tuotantoalueen etu on eristäytynyt pohjoinen sijainti ja ankara talvi. Alueen ilmasto ja kivettömät hietamaat sopivat erinomaisesti perunan viljelyyn. High Grade -alueen erinomaisuus perustuu ennen kaikkea viljelymaiden puhtauteen.

Korkealaatuisen siemenperunan tuotantoalueen lainsäädännön tarkoituksena on turvata tuotantoalueen toimintaedellytykset ja siemenperunan tuotanto koko maan tarpeeseen ja edistää perunan tuotantoa. Lainsäädännön mukaan alueella tulee kaikessa perunantuotannossa käyttää sertifioitua perunasiemenluokan siemenperunaa. Ruokaperunan ja muun kuin siemenperunan tuotannossa tulee käyttää vähintään unionin E-luokan siemenperunaa. Toimijoiden tulee huolehtia perunan hyvän viljelytavan mukaisesta viljely- ja tuotantohygieniasta, kuljetusvälineiden puhdistamisesta sekä tuotantopaikan perunajätteiden turvallisesta käsittelystä ja hävittämisestä.

Ruokavirasto valvoo tuotantoalueen ammattimaista perunantuotantoa. Lainsäädäntö ei kuitenkaan erottele High Grade -erityisvaatimusten suhteen ammattimaista perunantuotantoa ja kotitarveviljelyä. On erityisen tärkeää, että myös kotitarvepalstalla noudatetaan hyvää viljelytapaa, käytetään ainoastaan sertifioitua siemenperunaa ja huolehditaan viljelyhygieniasta ja kasvijätteiden käsittelystä. Näin jokainen voi edistää hyvien kasvuolosuhteiden ja tuhoojavapauden säilymistä alueella.

Jotta alueen erityispiirteen säilyminen voidaan varmistaa, on rakentamisen ja asumisen ohjeistuksen yhteyteen huomioon rakennusjärjestyksessä suosituksia, jotka huomioimalla ei vaaranneta puhtaita viljelymaita ja osaltaan voidaan turvata korkealaatuisen siemenperunan tuotantoalueen toimintaedellytyksiä. Näitä suosituksia käsitellään rakennusjärjestyksessä kohdissa 32.2 Pihan rakentaminen, Erityiset huomiot istutuksista ja viherrakentamisesta High Grade -alueella, 44.1 Jätehuolto, 55.1 Vieraslajit, Muut haitalliset lajit ja 55.3 Tonttikasvillisuus.

Linkki Laki korkealaatuisen siemenperunan tuotantoalueesta 25.8.2016/744 /Finlex, Ajantasainen lainsäädäntö (https://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2016/20160744)

1 § Rakennusjärjestyksen tehtävä ja tavoite

Rakentamislain ja rakennusasetuksen sekä muiden alueiden käyttämistä ja rakentamista koskevien säännösten ja määräysten lisäksi kunnassa on noudatettava tämän rakennusjärjestyksen määräyksiä, jos oikeusvaikutteisessa yleiskaavassa, asemakaavassa tai Suomen rakentamismääräyskokoelmassa ei ole asiasta toisin määrätty.

2 § Rakennustapaohjeet

Rakentamisen ohjaamiseksi kunta voi antaa alueellisia tai koko kuntaa koskevia rakentamistapaohjeita. Ohjeiden on edistettävä alueen ominaispiirteisiin ja paikallisiin erityisolosuhteisiin sopivaa ja kestävää rakentamista.

Aikaisempien rakennusjärjestyksien nojalla hyväksytyt rakentamistapamääräykset ovat voimassa tämän rakennusjärjestyksen mukaisina rakentamistapaohjeina.

3 § Rakennushankkeen ja toimenpiteen ennakkolausunnot

Kun rakennuskohde tai toimenpide sijoittuu arvokkaaseen ympäristöön tai suojeltuun kohteeseen, on hyvissä ajoin ennen toimenpiteeseen ryhtymistä selvitettävä yhdessä rakennusvalvontaviran-omaisen kanssa eri tahojen lausuntotarpeet ja mahdolliset toimenpidettä rajoittavat tekijät.

4 § Määritelmiä soveltamisesta

> Rakentamislaki 2 § Määritelmät
> 4) *rakennuskohteella* rakennusta tai rakennelmaa, jolla voi olla vaikutusta ympäröivään alueiden käyttöön ja jonka toteuttamisessa on otettava huomioon olennaisia teknisiä vaatimuksia, sekä erityistä toimintaa varten rakennettavaa aluetta, josta aiheutuu vaikutuksia sitä ympäröivien alueiden käytölle;
> 5) *rakennuksella* erillistä, kiinteää, paikallaan pysytettäväksi tarkoitettua, omalla sisäänkäynnillä varustettua kohdetta, joka sisältää katettua ja seinien erottamaa tilaa;

Asuinpientaloilla tarkoitetaan rivitaloja, kytkettyjä pientaloja, yksi- tai kaksiasuntoisia pientaloja.

Katos on rakennelma, jonka yhteenlasketuista seinäpinta-aloista on avointa vähintään 30 %

Rakennelmiksi luokitellaan kevytrakenteiset ja siirtokelpoiset rakennuskohteet kuten pienet vajat, kasvihuoneet, kesäkeittiöt, leikkimökit, jätesuojat sekä laitteet, kuten puistomuuntamot. Rakennelma ei käytä rakennusoikeutta.

Saunarakennuksella tarkoitetaan rakennusta, jonka huoneistoalasta yli puolet on saunaa palvelevia tiloja. Rakennuksessa voi olla takka muttei ruuanlaittomahdollisuutta.

2. Rakennuskohteen rakentaminen

5 § Rakennuskohteen sopeutuminen ympäristöön ja ympäröivään rakennuskantaan rakennuspaikoilla ja yleisillä alueilla

5.1 Yleiset määräykset

Rakennuskohteen tulee sopeutua ympäröivän alueen ominaispiirteisiin ja yleisesti noudatettuun rakennustapaan sijoituksen, koon, muodon, ulkomateriaalien, värityksen, valaistuksen sekä julkisivun jäsentelyn osalta.

Rakennuskohteen tulee muodostaa ympäristökuvaltaan ja suhteessa ympäröivään rakennuskantaan sopusuhtainen sekä alueen luonto-, maisema- ja historialliset arvot huomioon ottava kokonaisuus.

5.2 Tekniset laitteet julkisivussa

Julkisivuissa näkyvät ilmanvaihtokonehuoneet, niihin liittyvät laitteet ja kanavat sekä muut tekniset laitteet on suunniteltava maisemakuvaan ja rakennukseen sopeutuviksi.

5.3 Korjausrakentaminen

Rakennuskohteen julkisivujen korjaus- ja muutostöissä tulee pyrkiä vaalimaan rakennuskohteelle ominaista tyyliä ja piirteitä. Arvokkaan rakennetun kulttuuriympäristön ominaispiirteitä tulee erityisesti vaalia ja tarvittaessa toimenpiteisiin tulee pyytää museoviranomaisen lausunto.

6 § Rakennuskohteen sijoittelu rakennuspaikalle

6.1 Yleiset määräykset
Rakennuksen tai rakennelman etäisyyden tulee olla vähintään 4 metriä naapurin rajasta.

Savusaunaa tai muuta palovaarallista rakennuskohdetta, kuten viljankuivaamo, ei saa sijoittaa 16 metriä lähemmäksi toisen omistamaa tai hallitsemaa maata eikä 20 metriä lähemmäksi rakennus-ta, joka on toisen omistamalla tai hallitsemalla maalla. Palovaarallinen rakennus tulee sijoittaa vähintään 15 metrin etäisyydelle oman kiinteistön muista rakennuksista.

Rakennukset, rakennelmat ja laitteet on sijoitettava tontille siten, ettei niistä aiheudu palovaaraa.

Rakennusten etäisyyden yleisessä käytössä olevan maantien lähimmän ajoradan keskilinjasta on oltava seutu- ja yhdysteillä vähintään 20 metriä ja valta- ja kantateillä vähintään 30 metriä, ellei tiesuunnitelmassa ole toisin mainittu.

6.2 Erityismääräys asemakaava-alueilla
Asemakaava-alueella rakennuksen tai rakennelman tulee sijoittua rakennusalalle.

7 § Rakennuskohteen korkeusasema

7.1 Yleiset määräykset
Rakennettaessa epätasaisella rakennuspaikalle rakennus tulee sijoittaa maaston olosuhteet huomioiden niin, että maaston leikkaukset ja täytöt minimoidaan.

Jos sokkeli tai terassi jää maastollisista syistä korkeaksi, tulee se sopeuttaa ympäristöön.

7.2 Erityismääräykset asemakaava-alueilla
Rakennuskohteen korkeusaseman tulee sopeutua olemassa olevan ja suunnitellun ympäristön korkeusasemiin sekä katukorkeuteen ja muuhun kuntatekniikkaan.

Rakennuskohteen perustamissyvyyttä ja alinta lattiakorkeutta määriteltäessä on otettava huomioon viemäriverkoston padotuskorkeus, pohja- ja tulvaveden korkeus sekä perustusten kuivatus mahdollisuus.

Selvitysvaatimukset
Pääpiirustusten asemapiirustuksesta tulee riittävällä tarkkuudella esittää tontin ja ympäröivän alueen olemassa olevat ja suunnitellut korkeudet (esim. maanpinnan korkeudet, sokkeli- ja katukorkeudet).

Rakennusvalvontaviranomainen voi lupahakemuksen arvioimiseksi edellyttää luvanhakijalta, että tontin kulmapisteiden ja suunnitellun rakennuksen nurkkapisteiden sijainti ja korkeusasema merkitään tontille, kun lupahakemusta käsitellään.

8 § Tontin rajan ylittäminen katu- tai muulle yleiselle alueelle

8.1 Rakennuksen vähäiset ylitykset yleisille alueille
Mikäli rakennus voidaan asemakaava-alueella sijoittaa kadun vastaiselle tontin rajalle, rakennus ja sen rakennusosat saavat ulottua tontin rajan yli katualueelle tai erityisestä syystä muulle yleiselle alueelle seuraavasti:

1) rakennuksen perustusrakenteet maanpinnan alapuolella 1,5 metrin syvyyteen saakka 0,3 metriä ja maanpinnasta 1,5 metriä syvemmällä olevat perustusrakenteet 1,2 metriä
2) erkkerit, katokset, räystäät, parvekkeet ja muut vastaavat ilmassa olevat rakennuksen osat 1,5 metrillä; julkisen rakennuksen ja liikerakennuksen pääsisäänkäynnin katos voi ulottua kevyen liikenteen väylälle enemmänkin. Vapaan alikulkukorkeuden on oltava vähintään 4 metriä ja ajoradalla vähintään 5 metriä
3) tekniset laitteet, ulkoseinän lisäeristys, ulkoporras tai -luiska enintään 0,3 metriä
4) olemassa olevan rakennuksen uudet portaat tai luiska enintään 0,3 metrillä, milloin uudet portaat ovat tarpeelliset rakennuksen toimintojen muuttuessa ja portaita ei voida ilman kohtuuttomia vaikeuksia ja kustannuksia rakentaa tontille.

Ylityksistä ei saa aiheutua haittaa kadun tai muun yleisen alueen käytölle ja kunnossapidolle.

8.2 Rakennukseen kiinnitettävän vähäisen laitteen, suojan ja katoksen vähäiset ylitykset yleisille alueille
Rakennukseen kiinnitettävät laitteet, suojat ja katokset saavat ulottua katualueelle tai muulle yleiselle alueelle

1) myynti-, tiedotus- ja mainoslaite enintään 1 metriä
2) ikkuna- ja ovimarkiisit sekä terassien aurinko- ja sadesuojat ja katokset enintään 1,5 metriä

Vapaan alikulkukorkeuden on oltava vähintään 2,5 metriä.

Ylityksistä ei saa aiheutua haittaa kadun tai muun yleisen alueen käytölle ja kunnossapidolle.

9 § Tontin sisäisen rakennusalueen rajan ylittäminen

Rakennus ja rakennusosat saavat erityisestä syystä ulottua asemakaavassa määrätyn tontin sisäisen rakennusalueen rajan yli seuraavasti:

1) rakennuksen perustusrakenteet ja kellarin rakenteet maanpinnan alapuolella tarpeen mukaan
2) erkkerit, katokset, räystäät, parvekkeet, kuistit, portaat ja muut vastaavat rakennusosat enintään 2 metriä
3) ulkoseinän lisäeristys, tekniset laitteet ja muu vastaava tarpeen mukaan

Ylityksistä ei saa aiheutua huomattavaa haittaa ympäristölle tai naapureille eivätkä ne saa aiheuttaa palovaaraa.

10 § Maanalainen rakentaminen

Selvitysvaatimukset
Maan alle rakennettaessa on selvityksin varmistuttava, ettei rakentamisella ole vaikutusta ympäristössä jo olemassa olevien maanpäällisten eikä maanalaisten rakenteiden ja johtoverkostojen ja niiden käyttöturvallisuuteen. Happamilla sulfaattimailla maanalaista rakentamista, esimerkiksi kellari, tulee välttää.

11 § Rakennuspaikan ja rakennuskohteen osoitemerkintä

11.1 Yleiset määräykset
Rakennetun rakennuspaikan omistajan tai haltijan tulee asettaa kadulta, muulta liikenneväylältä ja tontin sisäiseltä liikennealueelta näkyvään paikkaan riittävän korkea osoitenumero ja mahdollinen porrashuoneen tunnus, joka selkeästi erottautuu taustastaan. Osoitenumeron tulee olla valaistu tai heijastava.

Milloin rakennus ei ulotu katuun, liikenneväylään tai tontin sisäiseen liikennealueeseen taikka sen välittömään läheisyyteen, osoitenumero tai sen osoittava ohjaus on sijoitettava tontille johtavan ajoväylän alkupäähän.

11.2 Erityismääräykset asemakaava-alueilla
Katujen kulmassa sijaitsevaan rakennukseen on molempien katujen puolelle asennettava kyseiselle kadulle vahvistettu osoitenumero.

Asemakaava-alueella osoitenumerot ja -kirjaimet on valaistava.

Porrashuoneen sisääntulokerroksessa tulee olla ulkoa päin luettavissa olevat huolto- ja isännöintipalvelujen yhteystiedot.

12 § Rakennuspaikan ja rakennuskohteen valaistus

Tontin valaistusjärjestelyissä valolaitteiden sijoitus, suuntaus ja valoteho on sovitettava siten, että ne lisäävät alueen turvallisuutta ja viihtyvyyttä, eivätkä tarpeettomasti ja haitallisesti luo ympäristöönsä häiriövaloa.

Valaisinten tulee soveltua kunkin alueen ominaispiirteisiin, rakennukseen ja ympäristöön.

13 § Mainos- ja tekniset laitteet

13.1 Yleiset määräykset
Tontille tai yleiselle alueelle sijoitettava laitteen muodon, värityksen ja rakenteen tulee sopeutua rakennukseen ja ympäristöön. Laitteen sijoittumisesta arvokkaaseen rakennettuun kulttuuriympäristöön tulee kuulla museoviranomaista sen soveltumisesta kohteeseen.

Laite on kiinnitettävä tukevasti eikä se saa haitata yleisen alueen käyttöä ja kunnossapitoa.

Laitteet on pidettävä kunnossa. Rikkinäiset laitteet on joko korjattava tai poistettava välittömästi.

Maantien varteen sijoittuvista mainos- tai muista laitteista tulee kuulla ELY-keskusta.

13.2 Valaistut laitteet
Laitteen valoteho ei saa olla merkittävästi voimakkaampi kuin ympäristön valaistus.

Laite ei saa aiheuttaa estohäikäisyä tai syttyä ja sammua toistuvasti pimeällä eikä sen näytöllä saa esittää voimakkaasti välkkyviä kuvia.

13.3 Siirrettävät laitteet
Laitetta ei saa sijoittaa suojatien jatkeelle.

Siirrettäviä mainoslaitteita ei saa sijoittaa jalkakulkuun varatuille alueilla, ellei vapaan kulkutilan leveydeksi jää vähintään 3 metriä. Näiden mainoslaitteiden paikallaan pysyttäminen rajataan liikkeen aukioloaikaan. Pyöräteille ei saa asettaa mainoslaitteita.

Puistoihin ja muille virkistysalueille ei saa sijoittaa myynti- ja mainoslaitteita, ellei niille ole saatu asianmukaisia suostumuksia/lupia.

3. Erityiset määräykset rakentamisesta asemakaava-alueen ulkopuolelle

14 § Suunnittelutarvealueen määrittäminen

Tyrnävän peltolakeuksien alueet sekä Temmesjoki varsi ovat alueidenkäyttölain 16 §:n tarkoittamaa suunnittelutarvealuetta. Suunnittelutarvealueen tarkoituksena on mahdollistaa rakennuslupaharkintaa laajempi mahdollisuus tarkastella rakentamisen edellytyksiä alueella, joka esimerkiksi tiivistyvän rakentamisen takia tai muusta syystä edellyttää yksittäistapauksessa saman tyyppistä pohdintaa kuin kaavoituksen yhteydessä.

Suunnittelutarvealue käsittää nykyisten asemakaavojen lievealueet, erityisten maisemaan ja rakennettuun ympäristöön liittyvien arvojen tarkastelun sekä liikenneväylän ja teollisuusalueiden läheisyyden vaikutusten tarkastelun. Suunnittelutarvealueet ovat kuvattuna kartalla liitteessä 1.

Vanhat rakennuspaikat, joilla ei ole vähäistä suurempaa suunnittelutarvetta, voidaan tapauskohtaisesti myöntää suoralla rakentamisluvalla. (Rakentamislaki 46 § Sijoittamisen edellytykset suunnittelutarvealueella).

15 § Rakennuspaikalle asetettavat vaatimukset

15.1 Yleiset määräykset
Rakennuspaikan on oltava sijainniltaan, muodoltaan, maastosuhteiltaan ja maaperältään sovelias sekä pinta-alaltaan rakentamiseen riittävä.

15.2 Selvitysvaatimukset
Rakennushankkeeseen ryhtyvän on selvitettävä etukäteen, soveltuuko kiinteistö rakentamiseen, kun otetaan huomioon suojelulliset, kulttuurihistorialliset ja luontoarvot sekä ennusteet muuttuvista ilmasto-olosuhteista.

15.3 Asuinrakennuspaikkaa koskevat määräykset
Uuden asuinrakennuspaikan vähimmäispinta-ala asemakaava-alueiden ulkopuolella ja yleiskaava-alueilla, joissa ei ole rakennuspaikan kokoa koskevaa määräystä on 3000 m^2. Ranta-alueella rakennuspaikan rantaviivan vähimmäispituus on 50 m.

Rakennuspaikan pinta-alan vähimmäisvaatimus ei koske uudelleen rakentamista, korjaus- ja muutosrakentamista eikä vähäistä lisärakentamista, jos rakennuspaikka pysyy samana ja rakentamisluvan myöntämisen edellytykset ovat muutoin olemassa.

16 § Rakennusoikeus, rakennuskohteiden koko ja käyttötarkoitus

16.1 Pysyvään asumiseen tarkoitettu asuinrakennuspaikka
Asuinrakennuspaikalle on sallittua rakentaa, ellei yleiskaavamääräyksissä toisin säädetä yksi enintään kaksiasuntoinen asuinrakennus sekä päärakennusta palvelevia talousrakennuksia. Asuinrakennuksen suurin sallittu kerrosluku on kaksi.

Asuinrakennuspaikan rakennusoikeus on 350 k-m².
Rakennusoikeus jakautuu seuraavasti:

- pysyvään asumiseen tarkoitettu yksi asuinrakennus 250 k-m² ja
- talousrakennukset 100 k-m².

Rakennuspaikan pinta-alasta saa rakentaa enintään 10 %.

Rakennusvalvonta- tai kaavoitusviranomainen arvioi tapauskohtaisesti sopivan rakentamisen määrän rakennuspaikalle. Sallitun kokonaiskerrosalan määrä voi näin ollen olla myös vähäisempi kuin 10 %.

16.2 Pienteollisuus asuinrakennuspaikalla
Yli yhden hehtaariin asuinrakennuspaikalle muualla kuin arvokkaan kulttuuriympäristö-, maisema- ja ranta-alueella on sallittua rakentaa pienyritystoimintaa palveleva pienteollisuusrakennus seu-raavin ehdoin

1) toiminta ei aiheuta häiriötä ympäristölle eikä toiminnasta synny ympäristöä pilaavaa tai rumentavaa varastointia ja
2) rakennuspaikka sijoittuu toimivien ja liikenneturvallisien tieyhteyksien varrelle eikä syntyvästä liikenteestä aiheudu merkittävää haittaa lähiympäristöön.

Pienteollisuusrakennuksen rakennusoikeus 300 k-m².
Rakennuksen pinta-alasta saa olla toiminnan edellyttämiä työ-, myymälä- ja toimistotiloja enintään 100 k-m².

16.3 Loma-asumisen rakennuspaikka ranta-alueella
Loma-asumiseen tarkoitetulle rantarakennuspaikalle on sallittua rakentaa yksi enintään yksiasuntoinen vapaa-ajanasuinrakennus talousrakennuksineen.

Vapaa-ajan asuinrakennuksen suurin sallittu kerrosluku on I u 2/3.
Lupaa edellyttävien talousrakennusten tulee olla yksikerroksisia, sopusuhtaisia ja päärakennukseen nähden alisteisia.

Vapaa-ajan asuinrakennuspaikan rakennusoikeus on 250 k-m².

Rakennusoikeus jakautuu seuraavasti:

- yksi vapaa-ajanasuinrakennus 140 k-m²
  - vapaa-ajan asuinrakennuksessa voi olla katettu terassi, jonka koko voi olla enintään 30 % rakennuksen kerrosalasta
- erillinen saunarakennus 30 k-m²
  - saunarakennuksessa voi olla katettu terassi, jonka koko voi olla 15 m²
- erilliset talousrakennukset 50 k-m²
- venevaja 30 k-m²

Rakentamisessa noudatetaan rantojen (osa)yleiskaavan periaatteita rakennusoikeuden määrän, sijoittumisen, käyttötarkoituksen ja rakennuspaikan koon suhteen. Mikäli aluetta ei ole kaavoitettu, noudatetaan rakennusjärjestystä.

16.4 Loma-asumisen rakennuspaikka ei ranta-alueella
Loma-asumiseen tarkoitetulle rakennuspaikalle on sallittua rakentaa yksi enintään yksiasuntoinen vapaa-ajanasuinrakennus talousrakennuksineen.

Vapaa-ajan asuinrakennuksen suurin sallittu kerrosluku on 2.

Vapaa-ajan asuinrakennuspaikan rakennusoikeus on 250 k-m².

16.5 Muut rakennuspaikat ranta-alueen ulkopuolella
Muille kuin rakennuspaikoille 16.1–16.4 saa rakentaa enintään 10 % rakennuspaikan pinta-alasta, kuitenkin enintään 350 k-m².

16.6 Kellari- ja ullakkotilojen rakentaminen
Asemakaava-alueen ulkopuolella saa rakennuksen pääasiallisen käyttötarkoituksen mukaisia tiloja sijoittaa maanpinnan alapuolelle tai ullakon tasolle, mikäli rakennus korkeusasemansa ja julkisivun-sa suhteen sopeutuu rakennuspaikan maastomuotoihin sekä ympäristöön.

17 § Rakentamisen määrä, maatilarakentaminen

17.1 Rakentamisen määrä
Maatalous- ja yritystoimintakäytössä olevan maatilan talouskeskukseen voi saada luvan rakentaa siihen soveltuvia rakennuksia sen estämättä, mitä rakennusjärjestyksessä on säädetty rakennusten lukumäärästä, koosta ja kokonaisrakennusoikeuden määrästä. Tätä voidaan erityisesti pitää perusteltuna, mikäli se edesauttaa kulttuurihistoriallisten arvojen säilymistä. Rakentamisen määrä ratkaistaan lupaharkinnassa ottaen huomioon rakennuspaikan ominaisuudet.

17.2 Asuinrakentaminen
Maatilalle saa rakentaa yhden enintään kaksiasuntoisen ja kaksikerroksisen asuinrakennuksen talousrakennuksineen.

Asuinrakennuksen rakennusoikeus talousrakennuksineen on 350 k-m².

Edellä mainitun lisäksi sukupolvenvaihdokseen liittyen sallitaan rakentaa yksiasuntoinen ja yksi kerroksinen asuinrakennus talousrakennuksineen. Asuinrakennuksen rakennusoikeus talousrakennuksineen on 200 k-m².

17.3 Majoitus- ja matkailurakennukset
Majoitus- ja matkailurakennusten rakentaminen kaavoittamattomalla ranta-alueella edellyttää myönteistä poikkeamislupaa rannan suunnittelutarpeesta.

18 § Eläinsuojat muualla kuin maatilalla

18.1 Rakentamisen määrä

Yli kahden hehtaarin asuinrakennuspaikalle on mahdollista rakentaa 1-3 hevosen tai ponin talli, mikäli rakennuspaikalla on riittävät ulkotarha- ja laidunalueet. Tallia, lannan varastointitiloja tai ulkotarhojen ruokinta- ja juottopaikkaa ei saa sijoittaa alle 50 metrin etäisyydelle vesistöstä, talousvesikäytössä olevasta kaivosta tai lähteestä, alle 25 metrin etäisyydelle valtaojasta tai norosta eikä pohjavesialueelle, ellei maaperäselvityksin osoiteta, että tällaiselle alueelle sijoittaminen ei aiheuta pohjavesien pilaantumista tai sen vaaraa.

Useamman hevosen tai ponin ammattimaiseen tallitoimintaan liittyvästä rakentamisesta päätetään tapauskohtaisesti erikseen.

18.2 Etäisyysvaatimukset

Eläinsuojan, maneesin, lantalan ja ulkotarhan vähimmäisetäisyyden naapuritontin rajaan tulee olla vähintään 50 metriä ja laitumen 10 metriä, kun rajan tuntumassa on asutusta, päiväkoti, koulu tai muita häiriintyviä kohteita.

Linkki Hevostalliohje /Oulun seudun ympäristötoimi (www.ouka.fi/ymparistovalvonta/ymparistonsuojelun-maaraykset-ja-ohjeet)

18.3 Muu eläimenpito

Eläintenpidon ilmoitukset tehdään eläintensuojelulain mukaisesti – ilmoituksen tekee eläintenpitäjä.

Koirahäkit suositellaan sijoitettavaksi siten, etteivät ne aiheuta haittaa naapureille ja koirat eivät häiriinny liikkujista.

Linkki Laki eläinten hyvinvoinnista 23.3.2023/693 /Finlex, Ajantasainen lainsäädäntö (https://finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2023/20230693)

Linkki Lakieläinten tunnistamisesta ja rekisteröinnistä 3.12.2001/1069 /Finlex, Ajantasainen lainsäädäntö (https://finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2021/20211069)

Linkki Eläinten merkintä ja rekisteröinti /Ruokavirasto, päivitetty 20.8.2024 (www.ruokavirasto.fi/elaimet/elaintenpito-tunnistaminen-ja-rekisterointi/elainten-merkinta-ja-rekisterointi/)

Linkki Muistilista kesä- ja harrastekanojen pitäjälle /Ruokavirasto, päivitetty 16.9.2024 (www.ruokavirasto.fi/elaimet/lemmikki--ja-harraste-elaimet/usein-kysyttya-harraste-elainten-pidosta/muistilista-kesa--ja-harrastekanat/)

Linkki Ohjeita kanalan perustamiseen /Suomen siipikarjaliitto, 2024 (https://siipi.net/kanat/kanaharrastajat/)

Linkki Muistilista kesä- ja lemmikkilampaiden sekä vuohien pitäjälle /Ruokavirasto, päivitetty 16.9.2024 (www.ruokavirasto.fi/elaimet/lemmikki--ja-harraste-elaimet/usein-kysyttya-harraste-elainten-pidosta/muistilista-kesa--tai-lemmikkilampaiden-pitajalle/)

4. Rakentaminen ranta-alueilla

19 § Rakennuskohteen sopeutuminen ranta-alueille

> Ranta-alueen määritelmä
> Ranta-alueen leveys vaihtelee vesistön ja maasto-olosuhteiden mukaan. Ranta-alue ulottuu rantaviivasta sisämaahan päin niin pitkälle kuin asutuksella on vaikutusta väestöön. Ranta-alue ulottuu yleensä enintään 200 metrin päähän keskivedenkorkeuden mukaisesta rantaviivasta.
>
> Alueidenkäyttölaki 72 § Suunnittelutarve ranta-alueella
> Meren tai vesistön ranta-alueeseen kuuluvalle rantavyöhykkeelle ei saa rakentaa rakennuskohdetta ilman asemakaavaa tai sellaista oikeusvaikutteista yleiskaavaa, jossa on erityisesti määrätty yleiskaavan tai sen osan käyttämisestä rakentamisluvan myöntämisen perusteena.

Luvanvaraisen rakennusten ja katosten tulee olla värisävyltään hillittyjä ja maisemaan sopeutuvia.

20 § Lupaa edellyttävän rakennuskohteen korkeusasema ranta-alueilla ja muilla alavilla alueilla

> Tulviin varautumien rakentamisessa, Ympäristöopas 2014
> Alin suositeltava rakentamiskorkeus tarkoittaa korkeustasoa, jonka alapuolelle ei tule sijoittaa kastuessaan vaurioituvia rakenteita. Tulvakorkeuden lisäksi tulee ottaa huomioon vesistön ominaispiirteistä ja rakennuksen käyttötarkoituksesta johtuva lisäkorkeus.
>
> Suositus sisävesien rannoille:
> Alimman rakentamiskorkeuden määrittämisessä lähtökorkeus on keskimäärin kerran 100 vuodessa sattuvan tulvan korkeus (1/100 a -tulvakorkeus), johon lisätään harkinnanvaraisesta rakennustyypistä sekä kunkin vesistön ominaispiirteistä ja aaltoiluvarasta johtuva lisäkorkeus.

20.1 Yleiset määräykset
Rakentaminen on sijoitettava tulvavaara-alueiden ulkopuolelle tai tulvariskin hallinta on muutoin varmistettava.

Rakennettaessa ranta-alueilla on rakennushankkeeseen ryhtyvän otettava huomioon vedenpinnan korkeusvaihtelut riittävän suurella varmuudella. Rakennuksen korkeusasemaa määritettäessä tulee ottaa huomioon myös rakennuksen käyttötarkoitus, rakennustapa ja vesistön ominaispiirteistä johtuva lisäkorkeus (esim. jään työntyminen rantaan ja veden aaltoiluvaikutus).

20.2 Määräykset alimmista rakentamiskorkeuksista
Alueellinen elinkeino-, liikenne ja ympäristökeskus on määritellyt ranta-alueille alimmat suositeltavat rakentamiskorkeudet vaurioituville rakenteille ja suosittelee, että alimmista rakentamiskorkeuksista pyydetään lausunto ELY-keskukselta. Lähtökohtaisesti alinta rakentamiskorkeutta määrittäessä tulee määrityksen perusteena käyttää kerran sadassa vuodessa tulvakorkeutta. Mikäli kyseinen korkeus ei ole tiedossa, voidaan käyttää myös korkeutta kerran 50 vuodessa -tulvakorkeus + 0,30 m. Lisäksi tulee tarvittaessa lisätä harkinnanvarainen lisäkorkeus. Mikäli kumpaakaan tulvakorkeutta ei ole tiedossa, voidaan perusteena käyttää havaittua tulvakorkeutta, johon lisätään vähintään 1,0 m lisäkorkeus.
21 § Vähimmäisetäisyydet rantaviivasta
Luvanvaraisen rakennuksen ja katoksen etäisyyden keskivedenkorkeuden mukaisesta rantaviivasta tulee olla vähintään 25 metriä. Kantovesi-saunat voidaan sijoittaa vähintään 10 metrin etäisyyteen keskivedenkorkeuden mukaisesta rantaviivasta.

22 § Saunalauttaa koskevia määräyksiä

Saunalautan paikallaan pysyttäminen edellyttää seuraavien ehtojen täyttymistä;

1) sijoittuu asuinrakennuspaikan pihapiirin välittömään yhteyteen,
2) ei sijoitu suojellulle vesistöalueelle,
3) tontin rantaviivaa on yli 50 metriä ja vastarannalle on matkaa yli 25 metriä,
4) saunalautta on yksikerroksinen, enintään 3 metriä korkea ja lautan kokonaisala on alle 30 m²,
5) käyttö on tavanomaista retkeily-/virkistyskäyttöä,
6) paikallaan pitämisen enimmäisaika on 6 kk ja
7) julkisivujen värisävyt ja materiaalit ovat ympäristöön sopeutuvia ja hillittyjä.

5. Rakentamisen luvanvaraisuus

Rakentamislupaa edellyttävät rakentamislain perusteella (RakL 42 §, tulkinnat HE 139/2022)
Uuden rakennuskohteen rakentaminen edellyttää rakentamislupaa, jos kohde on:

1) asuinrakennus;
   - paikallaan pysytettävä asuntolaiva
2) kooltaan vähintään 30 neliömetriä tai 120 kuutiometriä oleva rakennus;
3) kooltaan vähintään 50 neliömetriä oleva katos;
4) yleisörakennelma, jota voi käyttää yhtä aikaa vähintään viisi luonnollista henkilöä lukuun ottamatta enintään kolme kuukautta paikallaan pidettävää tapahtumarakennetta;
   - siirrettävä kioski, katsomo
5) vähintään 30 metriä korkea masto tai piippu;
   - 30 metriä korkea tuulivoimala, jonka lapojen korkein korkeus on yli 35 metriä
6) vähintään 2 neliömetrin suuruinen valaistu mainoslaite;
7) energiakaivo;
8) erityistä toimintoa varten rakennettava alue, josta aiheutuu vaikutuksia sitä ympäröivien alueiden käytölle.
   - kaatopaikka-alue, aurinkopaneelikenttä, urheilualue kuten esim. golfkenttä

Rakentamislupa tarvitaan myös sellaiseen korjaus- ja muutostyöhön, joka on verrattavissa rakennusten rakentamiseen, sekä rakennuksen laajentamiseen tai sen kerrosalaan laskettavan tilan lisäämiseen. Rakennuskohdetta korjatessa rakentamislupa tarvitaan, jos korjaus kohdistuu vähäistä merkittävämmässä määrin toimenpidealueessa todetun terveyshaitan poistamiseen, toimenpidealueen kantava rakenne on vaurioitunut tai korjaustoimenpiteet voivat vaarantaa rakennuskohteen terveellisyyden tai turvallisuuden taikka korjaamisella on merkittävää vaikutusta kaupunkikuvaan, maisemaan tai kulttuuriperintöön. Rakentamislupa tarvitaan myös korjaamiseen, joka kohdistuu rakennuskohteen olennaisiin ominaispiirteisiin. Korjaamiseen tarvitaan aina rakentamislupa, jos:

1) korjataan tai muutetaan kaavan tai lain nojalla suojeltua taikka historiallisesti tai rakennustaiteellisesti arvokasta rakennusta tavalla, jolla on merkittävää vaikutusta rakennuksen suojeltavalle tai rakennustaiteelliselle arvolle;
2) rakennuksen vaippaan tai teknisiin järjestelmiin liittyvällä korjaus- tai muutostyöllä voidaan vaikuttaa merkittävästi rakennuksen energiatehokkuuteen taikka energia- ja ympäristövaikutuksiin rakennuksen koko elinkaaren aikana;
3) muutetaan rakennuksen tai sen osan käyttötarkoitusta olennaisesti.

Lupaa edellyttää mm.

- jätevesijärjestelmän uusiminen
- asunnon jakaminen ja yhdistäminen
- kattomuodon muutos

24 § Luvanvaraisuudesta vapautetut rakentamistoimenpiteet ja niitä koskevat määräykset

24.1 Yleismääräys
RakL 42 §:n 2 momentissa tarkoitettuina vähäisinä hankkeina pidetään seuraavat ehdot täyttäviä rakentamiskohteita, jotka vapautetaan luvanvaraisuudesta.

24.2 Aidat ja niiden tukimuurit
Yleismääräykset
Aidan ja tukimuurin materiaali, muoto ja värisävyn tulee olla alueelle ominainen ja soveltua maisemaan ja ympäröivään rakennuskantaan.

Aita ei saa muodostaa näkemäestettä kadulle tai tielle.

Luvanvaraisuudesta on vapautettu tonttien välisen aidan rakentaminen kiinteistöjen rajalle, kun tonttien haltijat ovat yhdessä sopineet tonttien välisen aidan rakentamisesta ja kunnossapidosta ja kun

1) asuintonttien aidan enimmäiskorkeus tukimuureineen on 1,6 metriä, (tukimuurin enimmäiskorkeus on 0,6 metriä),
2) teollisuus-, liike- ja varastotonttien aidan enimmäiskorkeus on 2,5 metriä ja
3) muiden tonttien aidan enimmäiskorkeus on 1,6 metriä.

Luvanvaraisuudesta on vapautettu kokonaan tontin puolelle sijoittuva katuun, puistoon ja muuhun yleiseen alueeseen rajoittuva aidan rakentaminen, kun kadun/tien vastainen aita ei aiheuta näkemäestettä ajotielle ja

1) kadun vastaisen aidan enimmäiskorkeus tukimuureineen on 1,2 metriä,
2) puistoa ja muita alueita vastainen aita tukimuureineen on enintään 1,6 metriä,
3) teollisuus-, liike- ja varastotonttien aidan enimmäiskorkeus on 2,5 metriä,
4) muiden tonttien aidan enimmäiskorkeus on 1,6 metriä,
5) aidan etäisyys on vähintään 1,5 metriä tontin rajasta ja
6) leikattavien pensasaitojen korkeus on enintään 2,5 metriä.

Suojellut kohteet ja arvokkaat kulttuuriympäristöt
Vapautus luvanvaraisuudesta ei koske suojelukohteita.

24.3 Tukimuurit
Luvanvaraisuudesta on vapautettu tukimuurin rakentaminen kiinteistöjen rajalle naapurikiinteistön omistajan tai haltijan suostumuksella, kun tukimuurin korkeus on enintään 1,6 metriä.

24.4 Ilmalämpöpumput
Yleismääräykset
Ilmalämpöpumpun ulkoyksiköt tulee sijoittaa siten, etteivät ne heikennä ympärillä näkyvää maisemaa.

Luvanvaraisuudesta on vapautettu ilmalämpöpumpun sijoittaminen muihin kuin suojeltuihin rakennuksiin.

Suojellut kohteet ja arvokkaat kulttuuriympäristöt
Suojelluissa kohteissa ja arvokkaassa kulttuuriympäristössä ilmalämpöpumpun ulkoyksiköitä ei saa sijoittaa kadun puoleiselle julkisivulle. Sijoittamisessa on huomioitava, ettei asentamisen toteutus heikennä kohteen arvoja. Ulkoyksikkö tulee tarvittaessa verhoilla siten, ettei se poikkea rakennusten ulkoasusta häiritsevästi.

24.5 Jätevesijärjestelmät
Luvanvaraisuudesta on vapautettu rakennuksen liittäminen vesihuoltolaitoksen tai jätevesiosuuskunnan verkostoon.

Luvanvaraisuudesta on vapautettu kiinteistökohtaisen jätevesijärjestelmän rakentaminen, kun

1) kysymyksessä on ns. harmaavesijärjestelmän rakentaminen, joka ei sijoitu pohjavesi- tai ranta-alueelle ja
2) rakennuksessa on ns. kantovesi ja se sijoittuu muualle kuin asemakaava-alueelle.

24.6 Julkisivuun kiinnitettävät laitteet
Luvanvaraisuudesta on vapautettu seuraavat toimenpiteet muualla kuin suojelluissa kohteissa

1) antennin sijoittaminen rakennuskohteeseen tai pihamaalle,
2) julkisivuun kiinnitettävän kilven asentaminen.

24.7 Laiturit
Luvanvaraisuudesta on vapautettu asuintontille sijoittuvan yhden pienehkön laiturin rakentaminen, kun laiturin pituus on enintään 15 metriä ja leveys enintään 2 metriä / pinta-ala enintään 30 m².

24.8 Kasvihuoneet ja kasvutunnelit
Luvanvaraisuudesta on vapautettu asemakaava-alueen ulkopuolella maatilan tilakeskuksen alueelle sijoittuva kasvihuone ja kasvutunneli edellyttäen, että ne eivät sijoitu valtakunnallisesti ja maakunnallisesti arvokkaan kulttuurimaiseman alueelle.

24.9 Lantalat, lietesäiliöt ja laakasiilot
Luvanvaraisuudesta on vapautettu asemakaava-alueen ulkopuolella maatilan tilakeskuksen alueelle sijoittuvat lantalat, lietesäiliöt ja laakasiilot. Nitraattiasetus (2014/1250) 7 § edellyttää liete- ja kuivalantaloiden kattamista.

Uuden lantalan tai lietesäiliön rakentaminen ympäristönsuojelulain 115 §:n mukaan ilmoitusvelvollisen eläinsuojan tilakeskuksen yhteyteen edellyttää ympäristönsuojelulain mukaista ilmoitusta ympäristönsuojeluviranomaiselle.

24.10 Siilot ja varastointisäiliöt
Luvanvaraisuudesta on vapautettu asemakaava-alueen ulkopuolella maatilan tilakeskuksen alueelle sijoittuva siilo ja varastointisäiliö, kun siiloja on enintään 2 kpl ja niiden kokonaiskorkeus on enintään 15 metriä.

24.11 Liikuteltavat laiteet
Luvanvaraisuudesta on vapautettu tontille sijoitettavan tavanomaista retkeily- ja virkistyskäyttöä palvelevan liikuteltavan laitteen paikallaan pysyttäminen, kun

1) siirrettävä laite on enintään 3,5 metriä korkea ja sen kokonaisala on alle 30 m²,
2) julkisivujen värisävyt ja materiaalit ovat ympäristöön sopeutuvia ja hillittyjä ja
3) paikallaan pitämisen enimmäisaika on 6 kk.

24.12 Aurinkosähköjärjestelmät
Luvanvaraisuudesta on vapautettu aurinkosähköjärjestelmät, joiden kokonaisteho on alle 0,1 MW seuraavin edellytyksin:

1) järjestelmä ei sijoitu suojeltuun kohteeseen
2) kyseessä ei ole maa-asennuksin toteutettu järjestelmä.

Aurinkopaneelikentät tulee sopeuttaa rakennukseen yhteneväisellä tavalla siten, etteivät ne heikennä ympäristökuvaa. Ranta-alueella paneelin pinta ei saa aiheuttaa ympäristöön liiaksi heijasteita.

Aurinkosähköjärjestelmien osalta tulee huomioida pelastushenkilökunnalle aiheutuva mahdollinen vaara. Järjestelmien asentamisessa tulee huomioida Pelastuslaitosten kumppanuusverkoston laatima ohje aurinkosähköjärjestelmien paloturvallisuudesta.

Linkki Aurinkosähköjärjestelmien paloturvallisuusohje, Pelastuslaitosten kumppanuus-verkosto (https://pelastuslaitokset.fi/julkaisu/aurinkosahkojarjestelmat)

24.13 Rakennukseen liittyvät katokset

Luvanvaraisuudesta on vapautettu alle 50 m^2 katoksen rakentaminen rakennukseen kiinni, kun katokset ulottuvat vähintään 4 metrin etäisyydelle kiinteistön rajasta, kaava-alueen ulkopuolella 5 metrin päähän.

Rivitaloissa katosten tulee olla tyyliltään ja ulkonäöltään yhteneväiset. Katoksissa, joissa tullaan säilyttämään ajoneuvoja, tulee kiinnittää erityistä huomioita palomääräyksiin.

24.14 Muuntamot ja muut sähköverkkoa palvelet rakennelmat

Luvanvaraisuudesta on vapautettu tavanomaiset sähköverkkoon liittyvät pylväs- ja puistomuuntamot sekä kaappirakenteet seuraavin edellytyksin:

1) puistomuuntamot sijoitetaan vähintään 4 metrin etäisyydelle naapurin vastaisesta rajasta,
2) puistomuuntamoiden sijoittamisessa huomioidaan teiden ja katujen suojaetäisyydet ja
3) muuntamoiden ja laitteiden sijoittamiseen on maanomistajan kirjallinen lupa.

25 § Luvanvaraisuudesta vapautettavat perusparannus-, korjaus- ja muutostyöt ja niitä koskevat määräykset

25.1 Yleismääräys
RakL 42 §:n 2 momentissa tarkoitettuina vähäisinä hankkeina pidetään seuraavat ehdot täyttäviä rakentamiskohteita ja -toimenpiteitä, jotka vapautetaan luvanvaraisuudesta.

25.2 Asuinrakennusten terassien ja parvekkeiden lasittaminen
Luvanvaraisuudesta on vapautettu terassin ja parvekkeen lasittaminen, kun

1) lasituksesta on avattavissa vähintään 30 % ulkoilmaan rajoittuvasta osasta ja
2) terassit ja parvekkeet ovat osastoituja palomääräysten edellyttämällä tavalla.

Suojellut rakennukset ja alueet
Vapautus luvanvaraisuudesta ei koske suojeltuja rakennuksia, eikä alueita, joita koskee aluesuojelumerkintä.

25.3 Savupiiput ja tulisijat
Luvanvaraisuudesta on vapautettu uuden savupiipun ja tulisijan asentaminen olemassa olevan vastaavanlaisen tilalle.

25.4 Julkisivun ja katon värisävyn ja (materiaalin) muutokset
Julkisivun ja katon värisävyn tulee olla alueelle ja rakennusajankohdalle ominainen.

Luvanvaraisuudesta on vapautettu rakennusten julkisivun ja katon värisävyn muutokset muualla kuin asemakaava-alueilla.

Luvanvaraisuudesta on vapautettu asemakaava-alueilla rakennusten julkisivun ja katon värisävyn muutokset, kun noudattaa kaavamääräyksiä ja rakennustapaohjeita.

Suojellut rakennukset ja alueet
Vapautus luvanvaraisuudesta ei koske suojeltuja rakennuksia, eikä alueita, joita koskee aluesuojelumerkintä.

6. Rakentaminen erityisalueilla

26 § Arvokkaat ja suojellut ympäristöt ja kohteet

26.1 Arvokkaan kulttuuriympäristöalueen ja kohteen määritelmä
Arvokkailla kulttuuriympäristöalueilla ja -kohteilla tarkoitetaan seuraavia alueita ja kohteita:

1) museoviraston tekemään inventointiin perustuvat valtakunnallisesti arvokkaat rakennetut kulttuuriympäristöt (RKY),
2) valtakunnallisesti merkittävät maisema-alueet (VAMA),
3) valtakunnallisesti merkittävät arkeologiset alueet (VARK),
4) maakuntakaavassa osoitetut maakunnallisesti merkittävät kulttuuriympäristöt, jotka käsittävät sekä maisema- että rakennetun kulttuuriympäristön alueita,
5) kulttuuriympäristön hoitosuunnitelmassa osoitetut paikallisesti arvokkaat rakennuskohteet ja -alueet,
6) asema-, yleis- ja osayleiskaavoissa osoitetut maisemallisesti tai kulttuuriympäristöllisesti arvokkaat alueet ja alueen osat, jossa rakennettu ympäristökuva säilytetään ja
7) yleis- ja osayleiskaavoissa osoitetut erilliset arvokkaat rakennukset tai muut kohteet sekä
8) kirkkolailla suojellut kohteet.

Rakennetun kulttuuriympäristön lisäksi on huomioitava arkeologinen kulttuuriperintö eli muinaismuistolain (MML 295/1963) rauhoittamat kiinteät muinaisjäännökset, sekä mahdolliset muut arkeologiset kohteet. Kiinteät muinaisjäännökset ovat maaperässä säilyneitä rakenteita ja jälkiä ihmisen muinaisesta toiminnasta. Muinaismuistolain mukaan muinaisjäännöksen kaivaminen, peittäminen, muuttaminen, vahingoittaminen, poistaminen ja muu siihen kajoaminen on kielletty ilman lain nojalla annettua lupaa. Tästä syystä kaikissa rakennushankkeissa tulee selvittää, tunnetaanko hankealueelta muinaisjäännöksiä. Muinaisjäännöstä, muinaisjäännösaluetta tai niiden välitöntä lähiympäristöä koskevista suunnitelmista tulee pyytää museoviranomaisen lausunto.

Muinaisjäännökset ovat muinaismuistolain 1 §:n mukaisesti rauhoitettuja heti löytyessään ilman erillistä suojelupäätöstä. Jos rakennushankkeen tai maisematöiden yhteydessä tavataan merkkejä ennestään tuntemattomasta muinaisjäännöksestä, on työt kyseiseltä kohdalta lain mukaan heti keskeytettävä ja ilmoitettava asiasta välittömästi museoviranomaiselle (MML 14 §). Arkeologisen kulttuuriperinnön viranomaistehtäviä hoitaa alueellisena vastuumuseona Pohjois-Pohjanmaan museo.

Ajantasaisin tieto kiinteistä muinaisjäännöksistä löytyy Museoviraston ylläpitämästä muinaisjäännösrekisteristä kulttuuriympäristön palveluikkunan kautta osoitteesta www.kyppi.fi > arkeologiset kohteet.

26.2 Eritysalueen yleiset määräykset
Arvokkaille kulttuuriympäristö- ja maisema-alueille rakentamista suunniteltaessa on erityistä huomiota kiinnitettävä rakennuskohteen sijoittumiseen ympäristöön, maisemaan, rakennuskantaan ja alueen ominaispiirteiden säilyttämiseen niin, että kulttuuriympäristö- ja maisema-arvot säilyvät. Määräys ei koske RakL 42 § perusteella luvanvaraisuudesta vapautettuja rakennuskohteita.

Alueella olevaa rakennuskantaa ja pihapiirejä tulee säilyttää ja korjata perinteitä vaalien. Rakentamisen tulee tapahtua alueen kulttuurihistoriallisia ja maisemallisia arvoja korostetusti huomioiden.

26.3 Suojellun rakennuksen määritelmiä
Kun kaavamääräys tai suojelupäätös kieltää rakennuksen julkisivun tyylin ja ominaispiirteiden muuttamisen, tällaisiksi tyylin ja ominaispiirteiden muuttamiseksi katsotaan rakennuksen julkisivun, katon, ovien ja ikkunapuitteiden ja -karmien materiaalin, värityksen sekä ikkunajaon muuttaminen.

Kun suojelu koskee rakennuksen sisätiloja, tyylin ja ominaispiirteiden muuttamiseksi katsotaan sisäkaton, seinien, lattian, listojen, helojen ja valaisinten sekä kiinteiden kalusteiden muuttaminen.

26.4 Selvitysvaatimukset
Rakennettaessa uudis- tai lisärakennus sellaiselle tontille, jonka asemakaava on ollut voimassa yli 13 vuotta, on selvitettävä tontin mahdolliset kulttuuriarvot. Kunnasta voi tarkistaa rakennetun kulttuuriympäristön inventoinnin kohteiden olemassa olevat selvitystiedot. Vuonna 2024 päivitetty inventointi on koko kunnan kattava.

Kun toimenpide kohdistuu arvokkaaseen kulttuuriympäristökokonaisuuteen, kohteeseen tai suojeltuun rakennukseen, on ennen alueen ilmeeseen vaikuttavien toimenpiteiden toteuttamista, käyttötarkoituksen tai sisätilojen muuttamista oltava hyvissä ajoin yhteydessä rakennusvalvontaviranomaiseen sekä pyydettävä museoviranomaisen lausunto muutoshankkeesta ja kohteen kulttuurihistoriallisesta arvosta.

Etukäteen tulee selvittää, tunnetaanko hankealueelta ennestään kiinteitä muinaisjäännöksiä. Rakennuspaikan ja suojelukohteen välisen etäisyyden riittävyyttä arvioi tapauskohtaisesti museoviranomainen, ja rakentamista tai muuta maankäyttöä suunniteltaessa kiinteän muinaisjäännöksen alueelle tai läheisyyteen tulee pyytää lausunto alueelliselta vastuumuseolta (Pohjois-Pohjanmaan museolta). Myös muiden arkeologisten kohteiden ollessa kyseessä tulee suunnitelmista neuvotella alueellisen vastuumuseon kanssa.

Linkki	Valtakunnallisesti arvokkaat maisema-alueet Tyrnävällä: Limingan lakeuden kulttuurimaisema ja Oulujokilaakson kulttuurimaisemat /Ympäristöministeriö (www.ymparisto.fi/sites/default/files/documents/VAMA%202021_16%20Pohjois-Pohjanmaa.pdf)
Linkki	Valtakunnallisesti merkittävät rakennetut kulttuuriympäristöt RKY Tyrnävällä /Museovirasto (http://www.rky.fi)
Linkki	Valtakunnallisesti merkittävät arkeologiset alueet Tyrnävällä (https://www.kyppi.fi/palveluikkuna/VARKL/asp/v_kohde_list.aspx)
Linkki	Pohjois-Pohjanmaan valtakunnallisesti ja maakunnallisesti arvokkaiden maisema-alueiden päivitys- ja täydennysinventointi 2013-2015 (https://pohjois-pohjanmaa.fi/wp-content/uploads/2020/08/4037.pdf)
Linkki	Maakunnalliset rakennetut kulttuuriympäristöt Pohjois-Pohjanmaan 2. vaihemaakuntakaavan erillisselvityksenä, Tyrnävän kohteet (www.pohjois-pohjanmaa.fi/wp-content/uploads/2020/08/3540.pdf)
Linkki	Muinaismuistolaki 17.6.1963/295/Finlex, Ajantasainen lainsäädäntö (https://www.finlex.fi/fi/lainsaadanto/1963/295)
Linkki	Museoviraston kulttuuriympäristön palveluikkuna, rakennettu ympäristö ja arkeologia (www.kyppi.fi)

27 § Rakentaminen pohjavesialueilla

27.1 Pohjaveden suojelu ja pilaantumisen estäminen

Pohjaveden suojeluun ja pintavesien pilaantumisen ehkäisemiseen on kiinnitettävä erityistä huomiota pohjavesialueilla sekä vedenhankintavesistöjen valuma-alueilla rakennustöitä tehtäessä.

Ainoastaan puhtaiden hulevesien imeyttäminen alueelle on mahdollista.

Pohjavesialueella rakentamisessa huomioitavia asioita:

1) Luokitelluilla pohjavesialueilla on suunnittelussa ja rakentamisessa huomioitava pohjaveden suojelua koskeva lainsäädäntö.
2) Pohjaveden pysyvästä alentamisesta tulee asiantuntijan selvittää suunnittelun yhteydessä vesilain mukaisen luvan tarve.
3) Täyttöjä tehdessä täyttöainesten on oltava laadultaan täyttöön soveltuvia, kiviperäisiä pilaantumattomia maa-aineksia. Rakennusvalvontaviranomainen voi tarvittaessa vaatia rakentajalta selvitystä pohjaveden suojakerroksen riittävyydestä ja täyttömaiden pilaantumattomuudesta.
4) Jätevesien käsittelystä pohjavesialueella säädetään Oulun seudun ympäristönsuojelumääräysten luvun 2. Jäteveden ja vesien suojelu § 6 Jätevesien käsittely pohjavesialueella ja rantavyöhykkeellä.
5) Maalämpökaivon sijoittaminen pohjavesialueelle edellyttää pääsääntöisesti vesilain mukaista lupaa. Myös muiden maalämpöjärjestelmien (maapinta- ja vesistöpiirit) vesitalousluvan tarve tulee selvittää etukäteen ennen toimenpiteisiin ryhtymistä. Luvan tarpeen arvioi ELY-keskus.
6) Maanlaisten polttoainesäiliöiden käsittelystä säädetään Oulun seudun ympäristönsuojelumääräysten luvun 4 Polttoaineet ja muut vaaralliset kemikaalit § 14 Maanalaisia polttoaine- ja kemikaalisäiliöitä koskevat määräykset sekä § 15 Maanalaisen säiliön käytöstä poisto. Poistamisesta on hyvä ilmoittaa pelastusviranomaiselle sekä ympäristöviranomaiselle.

27.2 Selvitysvaatimukset

Rakentamista suunniteltaessa on tarvittaessa tutkittava rakentamisen vaikutukset pohjaveden laatuun, korkeusasemaan ja virtauksiin.

Rakentaminen luokitelluilla pohjavesialueilla ja pohjaveden pysyvä alentaminen edellyttää pohjaveden hallintasuunnitelmaa ja tarkkailuohjelmaa.

27.3 Maalämpökaivojen sijoittaminen pohjavesialueilla

Maalämpökaivojen sijoittaminen pohjavesialueelle edellyttää vesilain mukaista lupaa.

Linkki Pohjavesialueet Tyrnävällä /Vesi-fi:n karttapalvelu (https://www.vesi.fi/karttapalvelu/?shortlink=25170&theme=pohjavesialueet)

Linkki Oulun seudun ympäristönsuojelumääräykset /Oulun seudun ympäristötoimi 11.12.2024 (https://www.ouka.fi/ymparistovalvonta/ymparistonsuojelun-maaraykset-ja-ohjeet)

28 § Pilaantunut maaperä

28.1 Selvitysvaatimukset
Jos tontin tai ympäröivän alueen maaperä on pilaantunut tai sen epäillään pilaantuneen, maaperä on tutkittava.

28.2 Ilmoitusvaatimus
Pilaantuneesta maa-alueesta ja sen puhdistamisesta on ilmoitettava valvontaviranomaiselle.

28.3 Määräys
Pilaantunut maaperä on puhdistettava rakentamiseen soveltuvaksi ennen rakentamiseen ryhtymistä.

29 § Haitalliset yhdisteet

29.1 Ilmoitusvaatimus
Jos rakentamiseen liittyvän suunnittelun tai rakennustyön aikana havaitaan haitallisia yhdisteitä (esim. radon ja arseeni), on siitä viipymättä ilmoitettava valvontaviranomaiselle.

29.2 Selvitysvaatimukset
Erityissuunnitelmissa tulee esittää rakenteelliset ratkaisut radonin torjumiseksi ja joilla huolehditaan siitä, ettei rakennettavien uusien ja peruskorjattavien asuin- ja työtilojen huoneilman radonpitoisuus ylitä valtakunnallisia ohjearvoja.

29.3 Määräys
Jos maaperän puhtautta ei ole pystytty tehtyjen tutkimusten perusteella yksiselitteisesti selvittämään, rakennusvalvontaviranomainen voi määrätä luvanhakijan varmistamaan rakennuksen alapohjarakenteiden ja ilmanvaihdon suunnittelulla, että maaperässä mahdollisesti olevat haitalliset yhdisteet eivät pääse rakennuksen sisätiloihin.

29.4 Happamat sulfaattimaat
Happamat sulfaattimaat muodostuvat sulfidimaiden kuivatuksen seurauksena, kun maa-aineksen luontaiset sulfidimineraalit altistuvat ilmalle ja siten hapettaville olosuhteille. Kun sulfidit hapettuvat sulfaateiksi, muodostuu happamia ja metallipitoisia vesiä, jotka kulkeutuessaan ympäristöön voivat aiheuttaa haittaa vesieliöille, kuten kaloille ja pohjaeläimille.

Kaikessa maankäytössä, oli kyse rakentamisesta, ojituksesta tai muusta kaivutyöstä, on tärkeää tarkistaa, esiintyykö alueella potentiaalisia happamia sulfaattimaita, joita tulisi ottaa huomioon jo suunnitteluvaiheessa. Happamille tai potentiaalisesti happamille sulfaattimaille rakennettaessa on myös tarkastettava, voivatko maaperän ominaisuudet aiheuttaa korroosioriskiä betonirakenteille.

Rakennushankkeeseen ryhtyvän on selvitettävä happamien sulfaattimaiden esiintyminen rakennuspaikalla. Rakennettaessa alueille, joilla todetaan happamia sulfaattimaita, tulee rakennuksen korkeusasema ja kuivatus suunnitella niin ettei toimenpiteistä aiheudu haittaa veden laadulle. Myös rakentamisaikainen vesienhallinta tulee suunnitella ja toteuttaa suunnitelmien mukaisesti. Happamien sulfaattimaiden käsittely rakennustyömailla kaivuutöiden yhteydessä on toteutettava kansallisen oppaan ohjeistuksen mukaisesti.

Happamat sulfaattimaat on huomioitava pohjatutkimuksissa ja perustamistapaselvityksissä.

Linkki Happamat sulfaattimaat -karttapalvelu /GTK (https://gtkdata.gtk.fi/hasu/)

Linkki Happamien sulfaattimaiden kansallinen opas rakennushankkeisiin, Ympäristöministeriö (https://julkaisut.valtioneuvosto.fi/bitstream/handle/10024/ 163782/YM_2022_3.pdf)

30 § Puisten perustusrakenteiden huomioon ottaminen

30.1 Yleiset määräykset

Alueilla, joilla rakennusten perustamiseen on käytetty puupaalutusta tai muita puisia rakenteita, rakentamisella ei saa haitallisesti muuttaa vallitsevia pohjaveden pinnan tasoja eikä estää pohjaveden virtausmahdollisuuksia.

Mahdollisimman laaja osa tontista tulee toteuttaa vettä läpäisevällä pintamateriaalilla.

30.2 Selvitysvaatimukset

Rakennustyön aikaiset pohjaveteen kohdistuvat lyhytaikaisetkin muutokset edellyttävät asiantuntijan laatimaa pohjaveden hallintasuunnitelmaa ja siihen liittyvää pohjaveden tarkkailuohjelmaa.

31 § Melun ja tärinän huomioiminen

31.1 Yleiset määräykset

Rakennuksen suunnittelussa ja rakentamisessa on kiinnitettävä erityistä huomiota rakennukseen ulkoapäin tunkeutuvan melun, runkomelun sekä tärinän torjuntaan rakennuksen käyttötarkoitus huomioiden.

Suunniteltaessa rakentamista alueelle, jolla esiintyy liikenne- tai muuta erityistä melua, on rakennusvalvonnalle tarpeen esittää selvitys siitä, miten meluntorjunta hoidetaan niin, että melulle annetut ohjearvot alittuvat asunnoissa, muualla sisällä, oleskeluparvekkeilla ja piha-alueilla.

Maanteiden ja katujen läheisyydessä rakennuspaikan maaperään liikenteestä mahdollisesti aiheutuva tärinä tai runkomelu tulee ottaa huomioon rakennusten sijoittamisessa ja rakenteiden suunnittelussa.

31.2 Selvitysvaatimukset

Liikenteen aiheuttamat maaperän tärinätasot tulee selvittää tarvittaessa mittauksin.

Rakennettaessa tie- tai katumelualueille tulee tarvittaessa ennen rakennuksen käyttöönottoa todentaa ääneneristävyyden riittävyys melumittauksella.

32 § Voimalinja- ja kaasuputkialueet

Rakentaminen suur- ja keskijänniteverkon johtoalueelle on kiellettyä. Asuinrakennusten rakennuspaikasta/tontista tulee vähintään 2000 m² sijaita suurjänniteverkon johtoalueen ulkopuolella. Voimajohtoaluetta ei tule myöskään käyttää oleskelualueena. Voimajohtoalueella tapahtuva toiminta ei saa olla ristiriidassa sähköturvallisuuden kanssa eikä vaarantaa voimajohdon tai sähköaseman käyttöä ja kunnossapitoa.

Johtoalue muodostuu johtoaukeasta ja reunavyöhykkeestä. Reunavyöhykkeen leveys on 10 metriä johtoaukean molemmin puolin. Johtoalueen leveys riippuu johdon jännitteestä yleensä seuraavasti:

- 400 kV:n johdon johtoaukean leveys 36–42 m
- 220 kV:n johdon johtoaukean leveys 32–38 m
- 110 kV:n johdon johtoaukean leveys 26–30 m

Voimajohtoalueen osien leveydet vaihtelevat tapauskohtaisesti. Voimajohtoaluetta koskevat tiedot tulee selvittää voimajohdon omistajalta suunniteltaessa rakentamista lähelle voimajohtoa. Fingridin omistamien johtojen osalta tulee pyytää erillinen risteämälausunto www.fingrid.fi/ risteämälausunnot.

Rakennusta tai rakennelmaa ei saa sijoittaa sähkönsiirron maakaapeleiden, maakaasu-, tai vetyputkiston suoja-alueelle. Maakaivu- ja louhintatyöt järjestelmien läheisyydessä tulee tehdä verkoston omistajan ohjeiden mukaisesti.

7. Luonnon monimuotoisuus rakentamisessa

33 § Luonnon monimuotoisuuden huomioiminen kaikilla rakennuspaikoilla

33.1 Yleiset määräykset
Rakentamisen suunnittelussa tulee huomioida puiden ja viheralueiden säilyttäminen ja lisääminen.

Mahdollisimman suuri osuus rakennuspaikasta on pyrittävä säilyttämään viherpeitteisenä ja vettä läpäisevänä. Viherpeitteisyyteen luetaan myös viherkatot.

Rakennettaessa on pyrittävä säilyttämään puut, joiden kaataminen ei ole rakentamisen kannalta välttämätöntä.

Puiden kaataminen tulee tehdä pesimäkauden ulkopuolella. Mikäli puussa pesii luonnonsuojelulailla (5.1.2023/9) rauhoitettu laji (70 §) tai suuri petolintu (73 §), tulee huomioida luonnonsuojelulain määräykset.

33.2 Pihan rakentaminen
Rakentamattomat tontin osat tulee säilyttää ensisijaisesti mahdollisimman luonnontilaisina ja puustoisina.

Käsiteltävät piha-alueen osat tulisi mahdollisuuksien mukaan toteuttaa vettä läpäisevin kerroksin ja suosia niillä istutuksia ja viherrakentamista.

Istutuksissa ja viherkatoilla tulee suosia paikan kasvuolosuhteisiin sopivaa, monipuolista ja luontaista kasvilajistoa. Puiden ja pensaiden tulee olla luontaisia puu- ja pensaslajeja eli lajeja, jotka esiintyvät luontaisella levinneisyysalueellaan ja leviämispotentiaalillaan.

Puita ei saa istuttaa teknisten verkostojen päälle. Verkostojen suojavyöhykkeet tulee varmistaa verkoston omistajalta tai haltijalta.

Erityiset huomiot istutuksista ja viherrakentamisesta High Grade-alueella
Lumipalloheisin istuttaminen ei ole sallittua (55.1). Kotitarveviljelyssä tulee käyttää sertifioitua siemenperunaa (55.3).

33.3 Selvitysvaatimus
Rakentamishankkeeseen ryhtyvän on tarvittaessa selvitettävä lupahakemuksessa, miten uhanalaiset eliölajit otetaan huomioon rakentamisen tai muun toimenpiteen yhteydessä.

34 § Erityismääräykset asemakaava-alueilla

34.1 Yleiset määräykset
Asemakaava-alueella asuinpientalotontin pinta-alasta tulee 45 % olla viherpeitteisenä ja vettä läpäisevää pintamateriaalia. Viherpeitteisyyteen luetaan myös viherkatot.

34.2 Pihan rakentaminen
Asemakaavassa istutettavaksi määrätylle sekä rakentamattomalle tontin osalle on istutettava tai siinä on säilytettävä puita ja pensaita vähintään 10 % tontin pinta-alasta.

35 § Erityismääräykset asemakaava-alueiden ulkopuolisilla alueilla

Peltoalueiden maisemaan vaikuttava rakentaminen tulee sijoittaa olemassa olevien pihapiirien ja metsäsaarekkeiden tuntumaan.

Avoimen peltoalueen ja näkyvän maaston korkeimpien kohtien käyttämistä rakennuspaikkana tulee välttää.

Rakentamisessa on pyrittävä säilyttämään rakennuspaikan kasvillisuus, pinnanmuodot sekä erityiset luonnonarvot.

36 § Erityismääräykset ranta-alueilla

36.1 Yleiset määräykset
Rakennuskohteiden rakentaminen on suunniteltava ja toteutettava siten, että tontin puusto ja muu kasvillisuus, pinnanmuodot sekä luonnonarvot säilyvät mahdollisimman luonnonmukaisina.

Luvanvaraisen rakennuksen sijainnin rakennuspaikalla ja etäisyyden rantaviivasta tulee olla sellainen, että rantamaiseman luonnonmukaisuus säilyy.

36.2 Pihan rakentaminen
Rakennuspaikalla tulee 20 metrin etäisyydellä keskivedenkorkeuden mukaisesta rantaviivasta puusto pääosin säilyttää ja vain harventaminen on sallittua.

37 § Arvokkaat luontoalueet

Rakentamisessa ja piha-aluetta suunniteltaessa ja toteutettaessa on kiinnitettävä korostettua huomiota luonnonarvojen säilyttämiseen rakennuspaikalla.

38 § Lintuturvallinen rakentaminen

Rakennuskohteen ikkunoiden ja muiden lasiaiheiden kuten lasikaiteiden ja -seinien; koko, sijoitus, pintakuviointi, lasin ominaisuudet ja muut ratkaisut sekä rakennuskohteen valaistus on suunniteltava ja toteutettava siten, etteivät ne ohjaa lintuja törmäämään laseihin.

8. Piha-alueen rakentaminen

39 § Piha-alueen suunnittelu ja rakentaminen

39.1 Yleiset määräykset
Piha-aluetta suunniteltaessa ja rakennettaessa on huolehdittava, että siitä tulee tontin tai rakennuspaikan käyttötarkoituksen edellyttämällä tavalla käyttökelpoinen, terveellinen, turvallinen ja viihtyisä eikä se tuota haittaa naapureille.

Suojellut kohteet ja arvokkaat kulttuuriympäristöt
Piha-alueen tulee soveltua arvokkaaseen tai suojeltuun ympäristöön.

39.2 Korjausrakentamista koskeva erityismääräys
Olemassa olevan pihamaan käyttökelpoisuuta ja viihtyisyyttä tulisi mahdollisuuksien mukaan parantaa toteutettavien rakennustoimenpiteiden yhteydessä esimerkiksi autopaikka-alueiden, puiden ja istutuksien, leikki- ja oleskelualueiden ja piharakennelmien osalta sekä parantamalla piha-alueen esteettömyyttä.

40 § Piha-alueen korkeusasema

Piha-alueen korkeusaseman on sopeuduttava olemassa olevan ja suunnitellun ympäristön korkeusasemiin siten, että se sopeutuu luontevasti naapurin, kadun ja muiden ympäröivien alueiden korkeusasemaan.

41 § Pengerrykset ja tukimuuri

Jos pihamaata on tarpeen tasata, se on ensisijaisesti toteutettava pengertämällä ja toissijaisesti tukimuureilla.

Pengertämistä tontin rajalla ei saa tehdä jyrkemmäksi kuin 1:3. Pengerrykset tulee sopeuttaa ympäristöön esim. istutuksin.

42 § Ajoneuvoliittymä ja liikennejärjestelyt, pelastustie

42.1 Ajoneuvoliittymä
Tontille tai rakennuspaikalle saa rakentaa yhden kadulle tai tielle johtavan ajoneuvoliittymän. Maantielle johtavalle ajoneuvoliittymälle tulee hakea liittymälupa ELY-keskuksesta.

Erityisestä syystä rakennusvalvontaviranomainen voi sallia rakennettavaksi useamman ajoneuvoliittymän, mikäli se tontin tai rakennuspaikan käytön kannalta on perusteltua.

Ajoneuvoliittymässä on oltava riittävä esteetön näkemäalue.

Tonttiliittymän rakentaminen ja sen kunnossapito kuuluvat tontin omistajalle tai haltijalle.

Linkki Ohje ajoneuvoliittymän rakentamiseen /Tyrnävän kunta, päivitetty 1.1.2025 (www.tyrnava.fi/media/asuminen-ja-ymparisto/rakentaminen/tonttiliittymien-rakentaminen-ohje-2025.pdf)

Asemakaava-alueilla
Ajoneuvoliittymän leveys asuntoalueilla saa olla enintään 6 metriä ja muilla alueilla enintään 10 metriä. Ajoliittymän pituuskaltevuus ei saa olla jyrkempi kuin 1:10.

42.2 Liikennejärjestelyjen turvallisuus
Tontin ajoneuvoliikenne ja esteettömät kulkuväylät on suunniteltava ja toteutettava siten, ettei niistä aiheudu vaaraa tai haittaa asukkaille, ympäristölle tai yleiselle liikenteelle.
Tontin autopaikat ja pihajärjestelyt tulee toteuttaa siten, että autoilla on kääntymismahdollisuus oman tontin alueella, jotta kadun tai tien liikenneturvallisuus ei vaarantuisi.

42.3 Pelastustie
Hälytysajoneuvoilla tulee olla pääsy riittävän lähelle rakennusta ja sen sisäänkäyntejä.

Pelastuslaitoksen raskaalla kalustolla on oltava vapaa pääsy kolmikerroksisen tai sitä korkeamman rakennuksen lähelle siten, että pelastustoimenpiteet ovat mahdollisia. Pelastustielle tontin sisääntulon yhteyteen on sijoitettava pelastustietä osoittava kilpi.

Pelastustiemitoitus on selvitettävä paikallisen pelastusviranomaisen kanssa. Pelastustiet on säilytettävä ajokelpoisina ja esteettöminä.

43 § Auto- ja polkupyöräpaikat

43.1 Moottoriajoneuvot ja sähköiset liikkumisvälineet
Ellei asemakaavassa ole toisin määrätty, tontille tulee rakentaa 1,5 autopaikkaa yhtä asuntoa kohden ja joista vähintään 10 % on nimettävä vieraspysäköintipaikoiksi.

Tontilta tulee uudis- ja muutosrakentamisen yhteydessä varata riittävästi tilaa myös kevyiden mopoautojen tms., moottoripyörien ja mopojen pysäköintiin sekä sähköautojen tai muiden sähköisten liikkumisvälineiden latauspisteille.

Esteettömyys
Asuinkerros- ja rivitalotonteille on rakennettava yksi autopaikka jokaista alkavaa 30 paikkaa kohden liikkumis- ja toimimisesteisille käyttäjille ja ne tulee sijoittaa niiden käytettävyyden kannalta tarkoituksenmukaisesti ja merkitä erillisin tunnuksin. Näiltä autopaikoilta on oltava liikkumis- ja toimimisesteisille soveltuva kulkuväylä rakennukseen ja sitä palveleviin tiloihin.

43.2 Polkupyöräpaikat
Tontilta on varattava riittävästi tilaa polkupyörien säilyttämistä varten ja ne tulee olla esteettömästi saavutettavissa sekä mahdollisuuksien mukaan rakennuksen sisäänkäynnin tuntumassa.

Asemakaava-alueet
Ellei asemakaavassa ole toisin määrätty on polkupyöräpaikkoja rakennettava seuraavasti:

Asuinrakennukset
Asuinkerros- ja rivitalotontilla polkupyörien säilytystilaa on oltava riittävästi asuntojen kerrosalaan nähden ja pääosa paikoista tulee sijaita pihatasossa olevassa katetussa ja lukittavassa tilassa. Ulkona sijaitsevat polkupyöräpaikat tulee olla runkolukitsemisen mahdollistavia.

Asuinkerrostalojen ulkoiluvälinevarastojen, pyörävarastojen tai sisäänkäyntien yhteyteen on varattava tilaa myös erikoispyörille.

Työ-, kokoontumis- ja liiketilat
Yksityisten ja julkisten lähipalveluiden sekä työ-, kokoontumis- ja liiketilojen tonteilla on oltava riittävästi pyöräpysäköintipaikkoja ja niiden määrä suhteutettava rakennuksen käyttöön, ohjeena sovelletaan RT-korttia 98–11207 tai vastaavaa tuoreinta ohjeistusta. Polkupyöräpaikat on sijoitettava esteettömästi saavutettaville ja mahdollisuuksien mukaan pääsisäänkäyntien läheisyyteen ja niiltä on oltava sujuva yhteys liikenneväylille. Polkupyöräpaikkojen tulee mahdollistaa runkolukitseminen ja vähintään kolmannes on rakennettava katetuiksi.

Linkki Pyöräliikenteen suunnittelu, Väyläviraston ohjeita 18/2020 /Väyläviraston 16.12.2020 (https://ava.vaylapilvi.fi/ava/Julkaisut/Vaylavirasto/vo_2020-18_pyoraliikenteen_suunnittelu_web.pdf)

43.3 Polkupyöräpaikat, korjaus- ja muutostyöt
Piha-alueeseen kohdistuvan rakennustoimenpiteen yhteydessä tulee mahdollisuuksien parantaa polkupyörien pysäköintiä ja säilytystä.

44 § Vesihuolto

Asuinkiinteistöä varten tulee olla käytettävissä riittävästi laadultaan talousvedeksi soveltuvaa vettä.

Vesihuoltolaitoksen toiminta-alueella sijaitseva kiinteistö on liitettävä laitoksen verkostoon vesihuoltolain mukaisesti.

Linkki Tyrnävän Vesihuolto /Tyrnävän Vesihuolto Oy:n verkkosivut (www.tyrnavanvesihuolto.fi)
Linkki Temmes Limingan vesihuolto /Limingan Vesihuolto Oy:n verkkosivut (www.limingan vesihuolto.fi)
Linkki Vesihuoltolaki 9.2.2001/119 /Finlex, Ajantasainen lainsäädäntö (www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2001/20010119?search[type]=pika&search[pika]=vesihuoltolaki)

45 § Jätehuolto ja varastointitilat

45.1 Jätehuolto
Jätteen keräysvälineet, jätekatokset, -aitaukset ja kompostit eivät saa rumentaa ympäristöä.

Keräysvälineitä, jätekatoksia ja -aitaukset eikä komposteja saa sijoittaa tonttiliittymän näkemäalueelle.

Keräysvälineet, jätekatokset ja -aitaukset tulee sijoittaa paloturvallisuus huomioiden yhden perheen pientaloista ja paritaloista 4 metrin etäisyydelle. Tätä suurempi keräysvälineiden määrä edellyttää 8 metrin etäisyyttä tontilla olevista muista kuin, lupaa edellyttävistä rakennuksista ja katoksista.

Kompostoinnissa tulee noudattaa Tyrnävän kunnan jätehuoltoviranomaisen jätehuoltomääräyksiä.

Linkki Lakeuden EKO / Jätehuoltomääräykset (www.lakeudeneko.fi/maaraykset/)

Erityiset huomiot puutarhajätteistä High Grade-alueella
Kotitalouksissa perunasta syntyvät jätteet on hyvä kompostoida oikein tai laittaa biojätteen keräykseen.

45.2 Varastointitilat
Ellei asemakaavassa ole toisin määrätty on pientalotonteille rakennettava ulkovarastointitiloja seuraavasti

1) omakoti- ja paritalossa vähintään 12 m² / asunto
2) rivitalossa vähintään 10 m² / asuinhuoneisto.

46 § Tontin lumet

Tontilta on varattava tontin lumien varastoinnille riittävästi tilaa. Lumia ei saa siirtää katualueelle.
Lumien kaatopaikat eivät voi sijaita pohjavesialueella.

47 § Hulevedet ja perustusten kuivatusvedet

Tontille on rakennettava hulevesi- ja perustusten kuivatusvesijärjestelmä, josta vedet on imeytettävä kokonaan tai osittain omalla tontilla, jos maaperäolosuhteet sen sallivat ja jollei siitä aiheudu alueen rakennuksille kosteusvauriovaaraa.

Ne hulevedet ja perustusten kuivatusvedet, joita ei imeytetä tontilla, on johdettava tarvittaessa viivyttämällä yleiseen hulevesijärjestelmään. Viivytys on toteutettava ensisijaisesti luontopohjaisina ratkaisuina kuten painanteina, viivytysaltaina tai vastaavina, ja toissijaisesti maanalaisena viivytysratkaisuna.

Hulevesiä ei saa johtaa maantien kuivatusrakenteisiin eikä hulevesien johtamisesta saa olla haittaa maantien käyttäjille tai maantien kunnossapitoon.

Avo-ojia ei saa täyttää, ellei selvitetä ojan täyttämisen vaikutuksia oman tontin ja naapuritonttien hulevesien johtamiselle ja ehkäistä haittojen syntymistä.

Hulevesiä ei saa johtaa jätevesiviemäriin.

Selvitysvaatimukset
Imeyttäminen tontilla edellyttää pohjatutkimusta ja sen perusteella tehtyä pohjarakennesuunnitelmaa.

Rakennuksen rakentamista ja peruskorjaamista koskevaan rakentamislupahakemukseen on liitettävä selvitys hulevesi- ja perustusten kuivatusvesijärjestelmän rakentamisesta tai olemassa olevasta järjestelmästä, sen riittävyydestä, toimivuudesta ja kunnossapidosta.

9 Rakennuksen tai sen osan purkaminen

48 § Rakennuksen tai sen osan purkaminen

48.1 Yleismääräys
Rakennuskohteen osittaisessa purkamisessa ja korjaamisessa on otettava huomioon rakennuksen ominaispiirteet, eikä toimenpide saa harkitsemattomasti johtaa rakennuksen alkuperäisestä tyylillistä poikkeavaan lopputulokseen.

48.2 Selvitysvaatimukset
Rakennusvalvontaviranomainen voi erityisestä syystä rakennuksen purkamisen sisältävää rakentamislupahakemusta tai erillistä purkamislupahakemusta käsitellessään edellyttää, että hakija toimittaa selvityksen rakennuksen ja sen sisätilan historiallisesta tai rakennustaiteellisesta arvosta. Historiallisesti merkittävän tai rakennustaiteellisesti arvokkaan kohteen tai sellaisen kokonaisuuden osan kohdalla purkamislupa tarvitaan. Vaadittava lisäselvitys voi olla kohteen mukaan suppeampi rakennuksen ominaispiirteiden selvitys ROS tai laajempi rakennushistoriallinen selvitys RHS.

Ennen purkamiseen ryhtymistä on varmistettava, että alueella ei ole lepakoiden lisääntymis- tai talvehtimispaikkoja. (Tiukasti suojeltu luontodirektiivin liitteen IV(a) laji).

Linkki Luonnonsuojelulaki 5.1.2023 /Finlex, Ajantasainen lainsäädäntö (www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2023/20230009)

48.3 Purkamistyön toteuttaminen
Purkamistyöstä ei saa aiheutua haitallisia melu-, pöly- tai muita vastaavia vaikutuksia ympäristölle.

Purkamistyössä tulee noudattaa kiertotalouden periaatteita. Rakennuksen osien uudelleenkäyttöä rakennuspaikalla tulee priorisoida suhteessa kierrätykseen.

48.4 Tontin siistiminen purkamisen jälkeen
Jos uuden rakennuksen rakentamista ei aloiteta välittömästi rakennuksen tai sen osan purkamisen jälkeen, niin tontti on viivytyksettä siistittävä purkamisen jäljiltä.

10. Yleiset alueet, julkinen tila

49 § Puistot ja muut virkistysalueet, rannat ja laiturit

49.1 Puistot ja muut virkistysalueet
Puistoihin ja muille vastaaville virkistysalueille rakennettavien rakennusten, rakennelmien, laitosten ja muiden rakenteiden julkisivupintojen, puistokäytävien ja -aukioiden pinnoitteiden sekä hulevesien hallintajärjestelmien on sovelluttava kunkin puiston tai muun vastaavan virkistysalueen luonteeseen.

49.2 Julkisen tilan rannat ja laiturit
Julkisen tilan rantaan sijoitettavien laiturien, aallonmurtajien ja muiden vastaavien rakennelmien tulee soveltua kunkin alueen ympäristön kuvaan ja rantamaisemaan.

Julkisen tilan laiturien tulee soveltua eri väestöryhmille.

50 § Julkisen tilan rakennuskohteet

50.1 Puistot ja muut virkistysalueet
Toreille, puisto- ja virkistysalueille rakennuskohteet on pyrittävä sijoittamaan siten, etteivät ne haittaa alueiden käyttöä ja kunnossapitoa tai niiden saavutettavuutta ja turvallisuutta.

50.2 Alueelliset jätteiden keräyspisteet
Julkiseen tilaan voidaan sijoittaa alueellisia jätteiden keräilypisteitä, kun sijoittaminen perustuu oikeusvaikutteiseen kaavaan tai hyväksyttyyn katu- tai puistosuunnitelmaan.
11. Rakennustyön aikaiset järjestelyt

51 § Työmaan perustaminen, käyttö ja siistiminen

51.1 Työmaan perustaminen ja aitaaminen
Työmaa on, ottaen erityisesti huomioon jalankulkuliikenteen sujuvuus, erotettava ympäristöstään turvallisesti ja tarkoituksenmukaisesti, tarvittaessa aitaamalla.
Työmaa-aidan koon, rakenteen, materiaalin ja värin on sovelluttava ympäristöön.

51.2 Säilytettävä puusto
Työmaalla säilytettäväksi tarkoitettu puusto on suojattava asianmukaisesti työn ajaksi.

51.3 Työmaan siisteys
Työmaa on pidettävä hyvässä ja siistissä järjestyksessä.
Työmaalla materiaalit on säilytettävä suojattuina valmistajan ohjeiden edellyttämällä tavalla.

51.4 Työmaasta aiheutuvien haittojen vähentäminen ja torjuminen
Työmaata on hoidettava niin, ettei siitä aiheudu henkilö- ja omaisuusvahinkoja, liikenne- ja muita häiriöitä tai kohtuutonta muuta haittaa ympäristölle.

Kaikissa töissä ja toimissa on estettävä häiritsevän pölyn, kaivumaiden, lietteen, savun, hajun ja muiden haitallisten aineiden leviäminen ympäristöön. Työkoneiden poltto- ja voitelunesteiden ja muiden aineiden varastointi työmaalla on järjestettävä siten, ettei vaarallisia tai haitallisia aineita joudu ympäristöön ja maaperään.

Työmaalta ei saa johtaa vesistöön tai ojaan kiintoainetta tai lietettä tai haitallisia aineita sisältäviä hule- tai kuivatusvesiä. Työmaavesien käsittelyssä ja johtamisessa tulee noudattaa (vesihuoltolaitoksen/infra-palveluiden/ympäristönsuojelun) määräyksiä.

51.5 Työmaan jätehuolto
Työmaan jätehuollon on oltava suunnitelmallista. Työmaalla on oltava työmaan kokoon suhteutetut, riittävät tilat jätehuollon järjestämiseen.

51.6 Työmaan siistiminen töiden päätyttyä
Työn valmistumisen jälkeen tilapäiset työmaarakennukset, työmaa-aidat ja vastaavat työmaarakenteet on poistettava viipymättä ja työmaa-alue on siistittävä.

52 § Melua aiheuttava työnteko

Häiritsevää melua aiheuttava työnteko tulee ajoittaa ma-pe klo 07.00–22.00 ja lauantaisin 08.00–20.00 väliselle ajalle. Sunnuntaisin melua aiheuttavaa työtä tulee välttää.

12. Rakennuskohteen ja ympäristön ylläpito

53 § Rakennuskohteen ja sen ympäristön hoitaminen

Rakennusvalvontaviranomainen voi tarvittaessa järjestää kaupunginosa- tai aluekohtaisia tarkastuksia rakennetun ympäristön valvomiseksi. Tarkastuksen yhteydessä havaitut puutteet kirjataan ja ryhdytään asian vaatimiin toimenpiteisiin.

54 § Työajoneuvojen ja laitteiden säilyttäminen rakennuspaikalla

Asumista varten tarkoitetulla tontilla ei saa säilyttää sellaisia työajoneuvoja, työkoneita, laitteita tai tavaroita, joiden säilyttäminen ei perustu viranomaislupaan.

Pienehköjen veneiden, asuntoautojen, asuntovaunujen ja muiden vastaavien kulkuneuvojen kausiluonteinen säilyttäminen tontilla on sallittua.

55 § Rakentamattomat tontit ja muut alueet

Rakentamattomia tontteja tulee hoitaa siten, että ne eivät rumenna ympäristökuvaa eikä niitä saa käyttää varastointiin tai ajoneuvojen säilytykseen eikä pysäköintiin asemakaavan vastaisesti.

13. Yleiset ohjeet

56 § Kasvillisuus

56.1 Vieraslajit
Haitalliset vieraslajit ovat luonnon monimuotoisuutta uhkaavia lajeja, jotka ovat levinneet ihmisen toimen vuoksi. Mikäli tontilla on haitallisia vieraslajeja, ne tulee hävittää ohjeiden mukaan. Yleisimpiä haitallisia vieraslajeja kasveista ovat alaskan- ja komealupiini, jättipalsami, jättiputki ja kurtturuusu.

Haitallisten vieraslajien leviäminen luontoon tulee estää. Vieraslajit lajeja, jotka ovat levinneet luontaisilta levinneisyysalueilta uusille alueille ihmisen mukana.

Linkki Vieraslajit /Kansallinen vieraslajisivusto (https://vieraslajit.fi/)

Erityiset huomiot muista haitallisista lajeista High Grade-alueella
Lumipalloheisin (Viburnum opulus) istuttaminen ei ole sallittua. Lumipalloheisi toimii talvehtimispaikkana papukirvalle, joka levittää perunakasvustoihin y-virustautia. Myös olevat lumipalloheisi-istutukset tulee hävittää.

56.2 Uhanalaiset lajit
Uhanalaiset lajit ovat elinympäristön muutosten takia katoamassa olevia kasveja ja eliöitä. Myös luontotyypit voivat olla uhanalaisia, kuten kedot ja hakamaat. Näitä suojellaan kansallinen lainsäädännön ja EU-säädösten kautta. Suurimmassa uhassa olevien lajien lisääntymis- ja levähdyspaikkojen heikentäminen on kielletty.

Linkki Lajien ja luontotyyppien suojelu /Ympäristöministeriö (https://ym.fi/lajien%20ja%20luontotyyppien%20suojelu)

56.3 Tonttikasvillisuus
Tontin kasvillisuus tulee pitää siistinä. Jos tontin reunoille istutetaan kasvillisuutta, tulee varmistaa, että siitä ei ole haittaa muille käyttäjille. Tulee myös varmistaa, että kasvillisuus ei aiheuta haittaa liikenneturvallisuudelle luoden näkymään katvealueita.

Tie- ja katualuetta vastaan pensasaita istutetaan vähintään 1,5 metrin päähän tontin rajasta omalle puolelle, jottei se vaikeuta tien tai kadun pitoa tai aita vahingoitu tietä hoidettaessa.

Erityiset huomiot perunan kasvatuksesta High Grade-alueella
Kasvatettaessa perunaa kasvimailla tai kasvatuslaatikoissa tulee käyttää alkuperältään sertifioitua siemenperunaa, jotta varmistetaan alueen pysyminen vapaana perunalle vaarallisista kasvintuhoajista.

Linkki Siemenperunatuotannon High Grade -aluetta koskevat siemenperunavaatimukset /Ruokavirasto 14.2.2020 (https://www.ruokavirasto.fi/globalassets/tietoa-meista/asiointi/oppaat-ja-lomakkeet/yritykset/kasviala/kasvinterveys/1173_04.00.00.01_2020_hg-alueen_siemenvaatimus.pdf)

57 § Puusto

Suureksi kasvavia puita ei tule istuttaa naapurin rajan tuntumaan edes naapurin suostumuksella, jos puut täysikasvuisina varjostavat naapuria tarpeettomasti. Puun oksiston ja juuriston tulee pysyä omalla tontilla koko puun eliniän, joten puun vähimmäisetäisyys naapurin rajasta tulee olla 5 metriä. Puun juuristo on yleensä suurempi kuin latvus, mikä tulee ottaa huomioon kiinteistöjen rajan läheisyydessä.

Rajoilla sijaitsevien puiden kaatamisesta ja hoidosta tulee sopia ensisijaisesti naapurin kanssa. Puu luokitellaan kuuluvan sille kiinteistölle, minkä puolella puun tyvi on.

Suureksi kasvavia puita ei tule istuttaa lähelle rakennuksia, koska puiden juuret voivat tukkia salaojan, lehvästö pitää julkisivun kosteana ja valon saanti ikkunoista voi heiketä oleellisesti. Myös ikkunoista avautuvien näkymien esteettömyys on huomioitava. Puun vähimmäisetäisyys rakennuksesta tulee olla 5 metriä.

Kiinteistön haltija on velvollinen huolehtimaan puun kunnosta, ja mikäli puu osoittautuu vaaralliseksi, tulee ryhtyä toimenpiteisiin. Ensisijaisesti asemakaava-alueilla puut pyritään säilyttämään ja välttämään aiheuttamasta häiriötä puun kasvulle mm. juuristoalueella. Puuston kuntoa tulee arvioida säännöllisesti.

Puiden kasvu vie aikaa. Varsinkin havupuut ovat hidaskasvuisempia lehtipuihin verrattuna. Tämä tulee huomioida puiden kaadon tarvetta arvioidessa. Vanhat, arvokkaat puut lisäävät kiinteistön arvoa. Puut tuovat tontille viihtyisyyttä, auttavat veden haihduttamisessa sekä lisäävät tontin monimuotoisuutta.

14. Erinäiset määräykset, liitteet

58 § Rakennusjärjestyksen voimaantulo

Tämä rakennusjärjestys tulee voimaan 18.6.2025.
Tällä rakennusjärjestyksellä kumotaan kunnanvaltuuston hyväksymä 22.5.2017 voimaan tullut rakennusjärjestys.

Liitteet

1. Suunnittelutarvealueet /Tyrnävän kunta
2. High Grade -alue Tyrnävällä /Luke (Siemenperunan tuotantoalue, Luonnonvarakeskus)

Suunnittelutarvealueet

Tyrnävän kunnan suunnittelutarvealueet käsittävät kolme aluetta: Limingan lakeuden valta-kunnallisesti arvokkaan maisema-alueen, Oulujokilaakson kulttuurimaiseman valtakunnallisesti arvokkaan maisema-alueen ja Temmes jokivarren suunnittelutarvealueet.

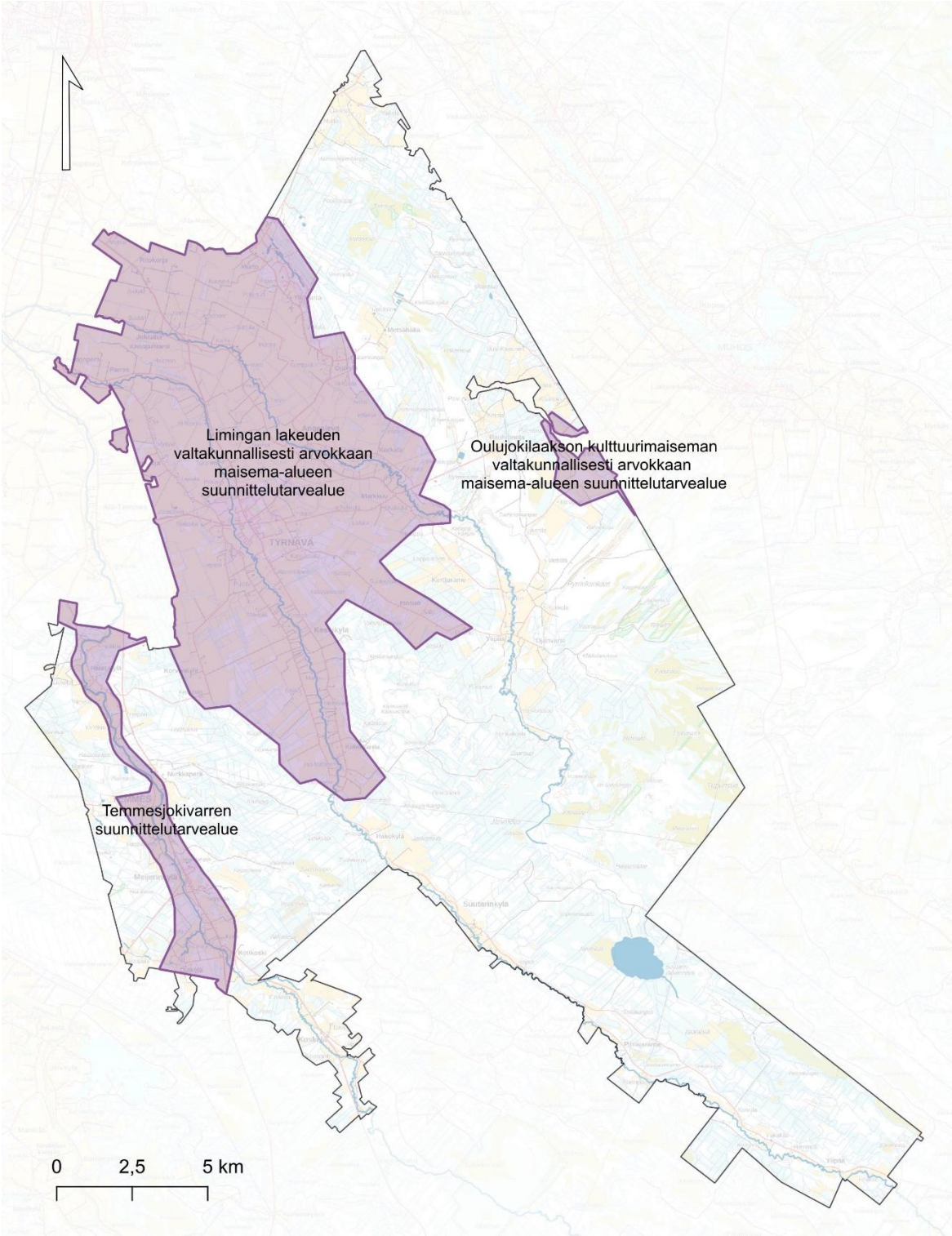
Limingan lakeuden
valtakunnallisesti arvokkaan
maisema-alueen
suunnittelutarvealue
Oulujokilaakson kulttuurimaiseman
valtakunnallisesti arvokkaan
maisema-alueen suunnittelutarvealue
Temmesjokivarren
suunnittelutarvealue
TYRNÄVÄ
0
2,5
5 km

High Grade -alue Tyrnävällä
High Grade -alue/Luke (Siemenperunan tuotantoalue, Luonnonvarakeskus)
(https://projects.luke.fi/ruokafakta/peltomaan_kasvit/siemenperunan-tuotantoalue/)

High Grade -alue käsittää nykyään Tyrnävän ja Limingan kunnan alueet. Perunan vuosittainen viljelyala siellä on noin 1200 hehtaaria. Alueella tuotetaan siemenperunaa noin 700 hehtaarin alalla ja ruokaperunaa noin 500 hehtaarin alalla. Siemenperunaa viljeleviä tiloja on alueella 28 ja ruokaperunaa tuottavia tiloja 21 kappaletta. Näiden kuntien alueelta on peräisin Suomen siemenperunan tuotannosta noin 70–75 %. Tuotannon määrä on noin 17–18 miljoonaa kiloa siemenperunaa, josta viedään vuosittain ulkomaille 3–4 miljoonaa kiloa.

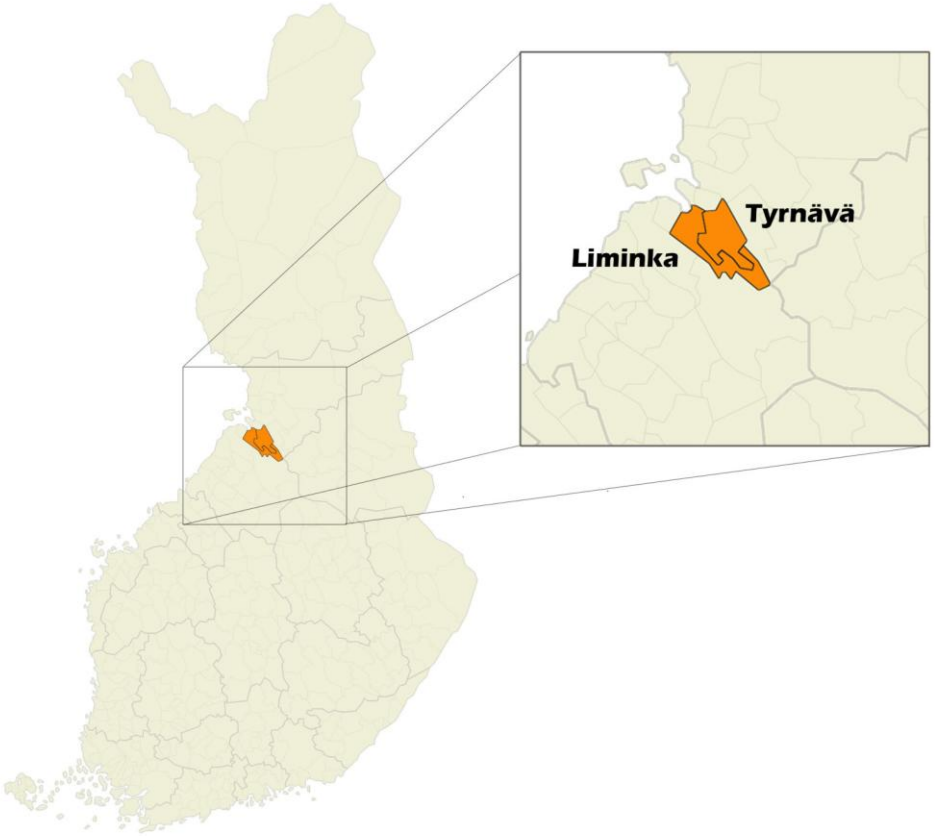

Vuonna 1976 Tyrnävälle perustettiin Siemenperunakeskus huolehtimaan terveen siemenperunan tuottamisesta. Lähtökohtana Siemenperunakeskuksen perustamiseksi oli perunan heikko laatu ja kasvintuhoojien nopea leviäminen. Tyrnävän ja Limingan sekä entisen Temmeksen alueista muodostettiin suojavyöhyke tavoitteena terveen, korkealaatuisen siemenperunan tuotannon turvaaminen sekä ennalta estää kasvintuhoojien kulkeutuminen suojavyöhykkeelle ja torjua suojavyöhykkeellä esiintyviä kasvintuhoojia sekä estää niiden leviäminen. Siemenperunakeskuksen perustaminen ja järjestelmällinen työ puhtaan lisäysaineiston tuottamiseksi tuotti nopeasti hyviä tuloksia. EU:hun liittymisen jälkeen vuonna 1995 suojavyöhyke muutettiin korkealaatuisen siemenperunan tuotantoalueeksi eli High Grade-alueeksi.

Alueelle on asetettu erityisiä vaatimuksia perunan markkinoinnin ja viljelyn osalta. Komission päätös luvasta toteuttaa siemenperunan kaupan pitämisen osalta tiettyjen jäsenvaltioiden koko alueella tai osalla neuvoston direktiivin 2002/56/EY liitteissä I ja II säädettyjä toimenpiteitä tiukempia toimenpiteitä tiettyjä tauteja vastaan (2004/3/EY) on muutettu komission täytäntöönpanopäätöksellä (2014/105/EU) sovellettavien unionin siemenluokkien osalta. Tämän perusteella Suomessa on annettu laki korkealaatuisen siemenperunan tuotantoalueesta (744/2016)1 ja sen perusteella maa- ja metsätalousministeriön asetus siemenperunan kaupan pitämisestä ja perunan tuottamisesta korkealaatuisen siemenperunan tuotantoalueella (13/16).

Euroopan unionin perunantuotannossa on yhteensä neljälle alueelle myönnetty High Grade -status. Korkealaatuisen siemenperunan tuotantoalue voidaan myöntää vain niille alueille tai maille, joissa ei esiinny tai joista on pystytty hävittämään perunan vaaralliset kasvintuhoojat. Korkealaatuisen siemenperunan tuotantoalue on myönnetty neljälle jäsenvaltiolle tai niiden osalle (Suomi, Portugali, Irlanti ja Saksa).